

Reggeli Újság

Noviszád, 1940 augusztus 27, kedd

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 236. szám

A tengely megakadályozza a magyar-román ellentétek kiegyezését

Berlin és Róma erőlyesen figyelmezteti Romániát a salzburgi és római megállapodásokra

A tárgyalásokat csak akkor folytatják, ha Bukarest határozott ellenjavaslatokat tesz Budapestnek - Csáky hosszas tanácskozása a német és olasz követtel

Budapestről jelentik: A hétfő déli magyar sajtó írja: Az ország közvéleménye, de a külföld is nagy érdeklődéssel várja, hogy a turnuszeverini tárgyalások után mikor kezdődnek meg az újabb román-

magyar tárgyalások. Az időpontot még nem lehet tudni. Lehetőség, hogy már szerdán Magyarországra jön a román bizottság, de az is meglehet, hogy későbbi napon érkezik.

A tárgyalások megindulása elsősorban attól függ, hogy a magyar kormány emlékiratára, amely leszögezte a magyar álláspontot és meghatározta azt a területet, amelyre Magyarország néprajzi, kulturális, gazdasági és történelmi szempontból igényt tart, hasonló szabadsággal fog-e válaszolni a román kormány. Magyarország pontos határvonalat javasolt és elvárja, hogy Románia szintén pontos határvonalra tesz ellenjavaslatot.

A tárgyalások addig meg sem indulhatnak, amíg Románia ilyen félreérthetetlen ellenjavaslatot nem juttat el Budapestre, mert csak ilyen javaslat szolgálhat alapul a további tárgyalásokhoz. Ha azon-

ban a románok ehelyett népszerűcsereit vagy más, huzavonára alkalmas megoldási módot tolnak előtérbe, akkor az újabb tárgyalások meg sem indulnak.

Kedvezőtlen hatás Rómában

Rómából jelentik: Olasz politikai körökben kedvezőtlen benyomást keltett a turnuszeverini tárgyalások megszakítása. Rómában az a vélemény, hogy Románia nem alkalmazkodott azokhoz a tanácsokhoz, amelyeket Gigurtu és Manoilescu a római és salzburgi látogatás során kapott, pedig a német és olasz diplomácia részéről félreérthetetlen formában közölték a jóindulatú figyelmeztetéseket. A kedvezőtlen benyomás oka elsősorban az, hogy a román ál-

lamférfiakkal folytatott megbeszélések teljes megegyezéssel végződtek mind Rómában, mind pedig Salzburgban. A tanácskozás megszakítását Olaszországban annál különösebbnek tartják, mert egyre-másra érkeznek hírek arról, hogy Románia különböző külpolitikai próbálkozásokat tesz, melyek a legcsekélyebb mértékben sem hozhatók összhangba a román részről oly fenn hirdetett tengelybarátsággal. Olasz illetékes körökben az a vélemény, hogy

a tengelyhatalmak kénytelenek lesznek Romániát a legerőteljesebb hangsúllyal figyelmeztetni a Salzburgban és Rómában vállalt megállapodásra. Erre a lépésre kétségkívül rövidesen sor kerül.

Német figyelmeztetés Bukarestnek

Berlinből jelentik: A német lapok csak a hivatalos jelentést közlik a turnuszeverini tárgyalások megszakadásáról, de mértékadó körökben a külföld felé a német álláspont a záróközleménynek azon a mondatán épül fel, hogy kijelentés van a tárgyalások legrövidebb időn belül való újrafelvételére. Még kérdéses, hogy ehhez szükséges lesz-e a német külpolitika támogatása is. Ha ez megtörténik, ez az eddigi német megfigyelési álláspont elhagyását jelenti majd.

Zürichi jelentések megerősítik, hogy a román kormány szombat délután német figyelmeztetésre adott engedékenyebb magatartásra utasítást Pop Valérnak, a román bizottság vezetőjének. Ugyane jelentés szerint mértékadó bukaresti körökben biznak abban, hogy a közeli napokban meginduló tárgyalások ezuttal jobb mederbe terelődnek. Hír szerint a tengelyhatalmak minden tőlük telhetőt elkövetnek a helyzet kiegyezésének megakadályozására.

Budapestről jelentik: Erdmannsdorf budapesti német követ vasárnap délben megjelent a külügyminisztériumban és hosszabb megbeszélést tartott gróf Csáky külügyminiszterrel. A megbeszélésen Teleki miniszterelnök is jelen volt. Alig távozott el a német követ, Talamo márkai olasz követ jelent meg, aki ugyancsak hosszabb megbeszélést tartott a magyar külügyminiszterrel, szintén Teleki miniszterelnök jelenlétében. Ugy tudják, hogy Csáky tájékoztatta a két baráti nagyhatalom követét a helyzetről. Vasárnap délután félket-tőkor a magyar külügyminiszter Krucescu budapesti román követet fogadta félórás megbeszélésen.

POP VALÉR ÉS DRAGALINA TÁBORNOK KIMARAD AZ ÚJ ROMÁN BIZOTTSÁGBÓL

Turnuszeverinből jelentik: A magyar küldöttség után rövidesen a románok is elhagyták Turnuszeverint. Az elterjedt hírek szerint a tárgyalásokat kedden vagy szerdán folytatni akarják, a magyar küldöttség azonban ragaszkodik ahhoz, hogy a további megbeszélések magyar területen menjenek végbe. A tárgyalások jövődől színhelyeként általában Budapestet és Szegedet emlegetik. A román kormány a további tárgyalásoknál teljesen új módszert alkalmaz. Ennek első megnyilvánulása hír szerint az lesz, hogy sem Pop Valér, sem pedig Dragalina tábornok nem foglal helyet az új bizottságban.

Budapestről jelentik: Az Esti Kurir közlése szerint hétfő délig még nem érkezett jelentés a magyar kormányhoz, hogy hol folytatják a tárgyalásokat. A Pestí Újság szerint a tárgyalások Budapestben lesznek.

POP VALÉR BESZÁMOLÓJA

Bukaresti jelentés szerint Pop Valér vasárnap reggel érkezett vissza Bukarestbe. Azonnal felkereste a külügyminisztert, akinek több miniszter jelenlétében jelentést tett a turnuszeverini tárgyalások lefolyásáról.

AZ OLASZ-GÖRÖG FESZÜLTÉG

Zürichből jelentik: Ideérkezett jelentések szerint az olasz-görög feszültség fokozódik. A görög kormány az Arfai-öböl előtt, mely Észak-Görögország egyetlen jelentékeny és használható kikötője, a Jóni-tengeren aknamezőket rakat le. Az új behívásokkal a görög hadsereg létszáma csaknem megkétszereződött. Más hírek szerint az Albániában ösz-

szevont csapatok létszáma eléri a 150.000-et és állítólag mindennap egy új hadosztály érkezik.

Athénből jelentik: A vasárnapi görög lapok közlik a hadügyminiszter rendeletét, amelynek értelmében négy különleges kiképzésű köteleket fegyvergyakorlatra hívnak be.

A NÉMETEK EGY ÉJSZAKA TIZENÖTEZER KILOGRAMM BOMBÁT DOBTAK LE

Berlinből jelentik az Avara: A német távirati iroda közlése szerint a német repülők hétfőre virradó éjjel a már közölt repüléseken kívül sikerrel bombáztak 9 repülőteret, továbbá kikötői berendezéseket, gyárakat és vasutakat. Összesen 38 különböző hely ellen intéztek támadást. Különösen hevesek voltak a Cardiff, Newcastle, Billingham és Middlesborough ellen intézett támadások. Ezeket a helyeken erős robbanásokat figyeltek meg. A német gépek összesen mintegy 15.000 kilogram bombát dobtak le.

Berlinből jelentik az Avara: Glaise-Horstenau tábornok, a német távirati iroda katonai munkatársa hosszabb közleményben számol be az elmúlt hét hadműveleteiről. Az elmúlt hét eseményei — írja — azt mutatják, hogy az Anglia elleni háború csúcspontjához közeledik. Ha Nagybritannia vezetői — félelmükben és önmaguk bátorítására — azt mondták, hogy hiába várják a bejelentett döntő német csapást, éppen az ilyen kijelentések szolgáltathatnak bizonyítékot amelltt, hogy az események drámai módon fejlődnek. Az angol világbirodalom helyzetét világosan mutatja: 1) az angol csapatok visszavonása Sanghajból, 2) a szomáliai vereség és 3) az Anglia elleni német zárlat.

Bukarest beismeri a csapatszállításokat Erdélybe két újabb hadosztályt küldtek

Az új román kormánynak több erdélyi tagja lesz

Berlinből jelenti az Avala: A Völkischer Beobachter foglalkozik a Journal de Genève londoni tudósítójának azzal az állításával, hogy a délangliai német támadások eredménytelenek voltak. A semleges megfigyelők, akik megérdemlik ezt a nevet, egyöntetűen megállapították a német légi támadások romboló hatását — írja a lap. A svájci lap azonban angol hazugságokkal elhelyezte, hogy közölné azt az igazságot, amelyet maga is megtudhatott volna. Ez az írásmód nem árt ugyan Németországnak, de veszedelmet jelenthet Svájcra.

A német távirati iroda tokiói jelentése szerint a japán lapok behatóan ismertetik a német légi haderő angliai sikereit. A Jomiuri Simbun a kikötői berendezések és repülőterek sikeres bombázását emeli ki. A Nicsi-Nicsi megállapítja, hogy minden német repülés Anglia felett nagyon sikeres volt. (A. A.)

A MÁRKA BEVEZETÉSE LUXEMBURGBAN

Mint a német távirati iroda jelenti, Luxemburgban a polgári közigazgatás főnökének rendeletére hétfőtől kezdve a birodalmi márka törvényes fizetőeszköznek számít. Az átszámítási árfolyam: 10 luxembur-

gi frank egyenlő egy birodalmi márkával. A birodalmi márka-pénztárjegy, valamint a luxemburgi és a belga frank továbbra is törvényes fizetőeszköz marad, a belga frankot azonban rövidesen kivonják a forgalomból. A német birodalmi márka bevezetésével érvénybe lép a szabad fizetési forgalom Luxemburg és az egész német birodalom területe között.

LAVAL LAPJA A SZABAD-ELVÜSÉG ELLEN

Genf-ből jelenti az Avala: A Laval helyettes miniszterelnökhöz közlő állásfoglalás foglalkozik a franciákkal szemben, akik érdekeiket a szabadelvű gazdasági életre alapítják és abban reménykednek, hogy ezt ismét feltámaszthatják. Ez a magatartás csupán a mai helyzet és a további fejlődés teljes félreismerésével magyarázható — írja a lap. Franciaországot csak teljesen új módszerek alapján lehet ismét felépíteni. Ha visszatérünk a régi módszerekhez, semmiképpen sem esatlakozhatunk az új európai rendhez. Nincs helytelenebb annál, mint a világban azt a benyomást kelteni, hogy Franciaország rövid időre átalakul és azután ismét visszatér a régi módszerekhez. Ezt a mulaszt teljesen fel kell számolni.

Kárpátalja önkormányzata

Budapestről jelenti: A képviselőház legutolsó ülésén benyújtották a kárpátaljai vajdaságról és annak önkormányzatáról szóló törvényjavaslatot, amely most nyomtatásban is megjelent. A javaslat főbb rendelkezései a következők:

minden nép-, közép- és szakiskolában a tanítás rutén és magyar nyelven történjék, továbbá, hogy valamennyi hatóságban, hivatalban, iskolában és inézetben csak olyan személyek alkalmazhatók, akik mindkét nyelvet beszélik. A már alkalmazásban levő tisztviselőknek nyelvismerteiket két év alatt ki kell egészíteniük. Az 5. szakasz nyomtatékosan kimondja Kárpátalja minden — nem magyar vagy nem rutén anyanyelvű lakosának — teljes egyenjoguságát.

Az önkormányzat központi szervei a vajdasági gyűlés és a vajda. A vajdasági gyűlésnek hivatalból tagjai a vajda, a főpapok, az alispánok, Ungvár polgármestere, a pénzügyigazgató, az erdőigazgató és a tanügyi főigazgató, továbbá a mezőgazdasági, kereskedelmi és iparkamarák elnökei. A kormányzónak joga van a vajdasági gyűlésbe tiz tagot kinevezni, míg a többi tag választása tekintetében a végrehajtási törvény tartalmaz megfelelő intézkedéseket. A vajdasági gyűlés választja a vajdát, az alispánokat és egyéb megyei tisztviselőket, meghatározza a vajdaság költségvetését, megválasztja a felsőházi tagokat, stb.

A harmadik fejezet a kormányzói helytartó illetékességét szabályozza. A helytartót a kormányzó nevezi ki és a helytartó a kormányzó és a kormány képviselője. A helytartó magyar zászlósúr és a felsőház tagja. Hivatali tevékenységének pontos jogkörét külön rendelet állapítja meg.

Az első fejezet Ungvárt a kárpátaljai vajdasághoz csatolja és a helyi közigazgatás központjává teszi. A 4. szakasz kimondja a rutén és a magyar nyelv egyenjoguságát és elrendeli, hogy

Minden törvényszéknél, valamint a királyi táblánál megfelelő számú rutén tanácsot állítana kfel és a királyi kúriánál, valamint a közigazgatási bíróságnál gondoskodnak ruténul beszélő előadókról. A rutén nyelv és irodalom számára főiskolai tanszéket létesítenek.

A NÉMET-ANGOL LÉGIHÁBORÚ

A német távirati iroda értesülése szerint hétfőre virradó éjjel több ellenséges repülőgép elrepült Nagy-Berlin felett és két külvárosra gyújtóbombákat dobott le. A támadás — egy kerti ház kigyulladásától eltekintve — ne okozott károkat. A Berlin felett elrepülő egyik ellenséges gépet visszafordulása után a német légvédelmi tűzérség lelőtte.

Londoni jelentés szerint az elmúlt éjjel Délangliában és Middlandban az ellenséges légi haderő nagykiterjedésű vidéket bombázott. Több bombát dobta Északkeletangliára, valamint Skócia néhány pontjára is. Az egyik middlandi városban több

helyen tűz ütött ki és a tüzek iparvállalatokat is megrongáltak. A német repülők London környékére is bombákat dobtak.

Egy másik angol jelentés beszámol arról, hogy Északkelet-Anglia felett német repülők hétfőre virradó éjjel bombákat dobtak le. A háború kitörése óta lefolyt légi támadások közül Middlandot most érte a legerősebb és legnagyobb légi támadás. A német bombázók hullámokban érkeztek. A károk elég jelentékenyek, de kevés emberáldozatról érkezett jelentés. Az egyik middlandi kerületben 50 gyújtóbomba esett le.

BUKAREST BEISMERI A CSAPATSZÁLLÍTÁSOKAT

Londonból jelenti: A Sunday Chronicle rámutat arra, hogy Bukarestben hivatalosan is elismerik, hogy a legutóbbi napokban csapatokat irányítottak Erdély felé.

Az olasz sajtó a tárgyalások megszakadásáról

Rómában nagy feltűnést keltett a román-magyar tárgyalások megszakadása. A lapok részletesen foglalkoznak a turnuszeverini eseményekkel és ismertetik a tárgyalások körülményeit. Az olasz sajtó tartózkodik attól, hogy a helyzetet túlzottan kiélezettnek tüntesse fel és a fősúlyt általában arra fekteti, hogy még ki látás van a tárgyalások újrafelvételére. Az olasz külügyminiszter lapja, a Telegrafo bukaresti tudósításában kiemeli, hogy a magyar emlékirat kifejezésre juttatta azt a ki-

Aug. 31-től szept. 9-ig

LJUBLJANAI MINTAVÁSÁR

Gyári- és kézműipari készítmények kiállítása

Különleges bemutatók: butorok, turisztika, motoros- és vitorlarepülőgépek, légvédelem, élelmezés, fogászat, virágok és fűszerek, aprólatok, szlovén képzőművészet. JUTALOMSORSOLÁS Féláru utazás a vasutakon és hajókon.

Bukarestből jelenti: Silionescu és Krecu államtitkárok elnökletével Kolozsvárott mintegy 150 ember részvételével baráti találkozót tartott az ugynevezett »1922 évi generáció«. A megjelentek a román egyetemet hangoztatták, az uralkodóhoz intézett táviratban pedig kérték, vegye tudomásul, hogy az egész román nép a legnagyobb áldozatra is kész, hogy az ország sértetlenségét örökre megvédje.

vánságot, jelölik meg a románok világosan, milyen területi engedményekre lennének hajlandók. Miután a magyar bizottság erre pontos választ nem kapott, a tárgyalások megszakadtak. Az a körülmény, hogy a hivatalos közleményt később azzal a mondattal egészítették ki, amely szerint kilátás van a tárgyalások újrafelvételére, ez azt mutatja, hogy a románok hajlandónak nyilatkoztak a jelenlegi határ megváltoztatásáról tárgyalni.

A Messaggero kiemeli, hogy

a tárgyalások kedvező továbbfolytatását megnehezítette az a körülmény, hogy a románok éppen a szombati tárgyalás előestéjén felfüggesztették a hadseregben az összes szabadságolásokat és Erdélybe újabb két hadosztályt küldtek. A szombati megbeszélések már kedvezőtlen légkörben indultak meg. Miután a tárgyalások megszakadtak, úgy látszik, a románoknak hirtelen eszébe jutottak a salzburgi és római megbeszélések és sietve azt javasolták, hogy a tárgyalásokat közeli időpontban ismét kezdjék meg.

TURNUSZEVERINBEN CSAK EGY JAVASLAT VOLT

A Gazetta del Popolo budapesti tudósítója ezeket írja:

Turnuszeverinben csak egy kézzelfogható javaslat volt: a magyar javaslat, amely az erdélyi magyarság problémájának sürgős megoldására irányult, még pedig olyan új határvonal megállapításával, amely tekintettel van az 1.700.000 főnyi erdélyi magyarságra. A magyarok javaslatukra sürgős választ kértek, a románoktól azonban ez a válasz nem érkezett meg.

DOBRUDZSA ÁTADÁSÁNAK IDŐPONTJA

A holgár lapok kevés értesülést közölnek a craiovai tárgyalásokról. A sajtó szerint az elvi kérdéseket már leszögezték és csak a műszaki kérdések rendezése van hátra. Ilyenek például a lakosságcsere és az elköltöző lakosság vagyonának felbecsülése, valamint Dél Dobrudzsa átadásának időpontja. A románok Dobrudzsa átadását a termék betakarítása utáni időre szeretnék halasztani.

A román kormányválság

A német távirati iroda jelentése szerint a Gigurtu-kormány átalakítása küszöbön áll. Ennek során a vaspárti tagjai kiválnának és több erdélyi kerül be a kormányba. A külügyi tárcánál nem várnak változást.

A ROMÁN SAJTÓ TOVÁBB TÁMADJA MAGYARORSZÁGOT

Szófiából jelenti: A Zora budapesti tudósítója a következőket írja: Magyar politikai körök nem nagyon bíznak a román kormány jószándékában, mert a román sajtó továbbra is hevesen támadó hangnemben ir Magyarországot ellen. A

román kormány magatartása nem mutat arra, hogy a tárgyaló felek megegyezésre tudnak jutni.

Amerikai értesülés szerint a román vezérkari főnök lemondása elmentéket támasztott a román kormánytanács katonai és polgári tagjai között. E jelentés szerint a legfelső román katonai körök ellenzik a Magyarországgal való tárgyalásokat.

A németek London központját bombázták

A támadások hétfőn folytatódtak

Az angolokat rövidesen újabb meglepetések érik - írja Gayda

Gayda vezércikke

Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, hétfőre virradó éjjel negyed egy óra tájban Berlinben légi riadó volt. A légvédelmi készültség majdnem három óra hosszat tartott. Ezalatt az idő alatt több ízben heves légvédelmi ágyuzást és motorzugást lehetett hallani.

Angol részről jelentik, hogy vasárnap este Londonban légi riadót rendeltek el. Az égboltot fényszórók kutatták át és ágyudörgés hallatszott. Két nap alatt ez volt a negyedik légi riadó.

Vasárnapra virradó éjszaka

a légi támadások során London belterületére is több helyen bomba esett. A Cityben a bombázás az egyik ucca házsorának nagy részét megrongálta. A környéket elzárták a forgalomtól, mert a házfalak beomlásától tartanak. A megsérült házakban lakások nincsenek, csak üzlethelyiségek, bankok és áruháziak. A főfalak mindenütt állnak, a vasgerendák épek, viszont a belső berendezések legnagyobb részét elpusztultak. Az uccán még mindig törmelékteraszok állnak. A bombarobbanások környékén valamennyi ablak izzé-porrá tört.

Hétfőre virradó éjjel, éjjel után rövid idő alatt másodszor is légi riadót jeleztek Londonban. Ezúttal süvítőhangu bombákat dobtak le.

Vasárnap este Midland egyik városa felett jelentek meg a német repülőgépek és bombát dobtak le a város közelében. A londoni körzetben vasárnap délelőtt elrendelt légi riadó alatt egy német bombázógép világítórópentyűket dobott le, egy másik német gép pedig éjtörnyővel dobott le a világító rópentyűket. Vasárnap este a német repülők öt süvítő bombát dobtak egyik délnyugatangliai városra.

reggel is légi támadás érte London, amelynek során három süvítő bomba esett a fővárosra. Az egyik nagyméretű bomba hatalmas üreget vajt az uccában és kiszakította az egyik közeli üzlet kirakalát.

Északkelet-Anglia fontosabb részei ellen egészen a hajnali órákig tartott a légi támadás. A német repülőgépek három-négy gépből álló hullámokban érkeztek. Az egyik külvárosban sok robbanás történt. Közép-Anglia egyik városában a légi támadások következtében tűz ütött ki.

ANGOL JELENTÉSEK

Londonból jelenti az Avala: Hivatalosan közlik, hogy vasárnap 25, szombaton pedig 50 ellenséges repülőgépet lőttek le. Vasárnap 4 angol gép eltűnt, három pilótát megmentettek. A szombati angol veszteség 19 repülőgép volt. Tizenkét repülőgép legénységét megmentették.

A légügyi minisztérium vasárnap este 9 órakor kiadott jelentése szerint az angolok vasárnap összesen 39 ellenséges gépet lőttek le.

ROBBANÁSOK DOVERBEN

Vasárnap este Doverben három hatalmas robbanást hallottak. Valószínűnek tartják, hogy a robbanásokat a német messzehordó ágyúk lövedékei okozták. Lord Halifax külügyminiszter egyébként meglátogatta Dover és megtekintette a parti védelmi berendezéseket.

A HÉTFŐ REGGELI LÉGI TÁMADÁS

Londonj jelentés szerint hétfőn

Portsmouth bombázása

Londonból jelenti az Avala: Lapjelentésekből megállapítható, hogy a szombaton Portsmouth ellen intézett légi támadás a polgári lakosság körében több kárt okozott, mint a katonai célpontokban. Az egyik mozit bombatalálta érte. A moziban csak kisszámú közönség tartózkodott. Néhány ember, köztük két asszony és egy gyermek életét veszítette. A támadást nagyszámú bombázó hajította végre, vadászgépek kíséretében. Valamennyi gép nagy magasságban szállt el. A bombázások következtében Ramsgateban egész sor tengerparti villa elpusztult és így számos embernek semmiféle rejtekhelye sincs, az áldozatok száma azonban arányilag csekély. A támadó repülőgépek a bombázás után visszafértek és a gázgyári tűz eloltására érkezett tűzoltókat gépfegyvertűz alá vették.

ANGLIA A DAGÁLYBAN REMÉNYKEDIK

Londonból jelenti az Avala: Lee Smith képviselő vasárnap beszédet mondott. Kijelentette, hogy a dagály lehetetlenné teszi majd a támadást, illetve a partraszállást, amennyiben az ellenség nem semmisíti meg az angolokat az őszi napfénytelenség, vagyis szeptember 21-e előtt. Az ellenségnek tehát még egy hónap áll rendelkezésére. Ennek letelte után nem viselhet rövid háborút, Nagybritannia pedig a hosszú háborúkat mindig megnyerte.

NÉMET JELENTÉS

Berlinből jelenti az Avala: Mint a német távirati iroda közli, a Dél-nyugat-Anglia ellen intézett vasárnapi légi támadások során több nagy légi harcra került sor. E harcokban a németek 51 ellenséges repülőgépet lőttek le. Tizenkét német gép eltűnt.

Rómából jelentik: Gayda a Voce d'Italia vezércikkében többek között ezeket írja:

Anglia még nem pusztult el az eddigi német bombázások következtében és Londonban és Washingtonban már győzelemről kezdünk beszélni. Mi azt a nagylelkű tanácsot adjuk az ellenségnek, ne nagyon siessen az ábrándozással és ne ragadtassa magát olyan következtetésekre, amelyeket a háború eddig mindig megcáfolt. Németország és Olaszország nem szokta előre világgá kürtölni terveit, hanem meglepetésszerűen támad.

Nem telik el sok nap és az angolok újabb meglepetéssel találják magukat szemben. Észreveszik majd, hogy országuk katonai szempontból nem sziget többé, de észreveszik azt is, hogy birodalmi rendszerük a legkeményebb megpróbáltatásnak néz elébe. Mi megértjük azt, hogy az angol hírvételek szükségesnek tartják a tények szénítését, de nem ügyes az a hírvérés, amelynek állításait a tények állandóan megcáfolják.

AZ ANGOL LÉGÜGYI MINISZTERIUM JELENTÉSEI

Mint az angol légügyi minisztérium közli, szombat este angol repülőgépek támadást intéztek Frankfurt, Ludwigshafen és Stuttgart katonai célpontjai ellen. Ezenkívül számos franciaországi, belgiumi, hollandiai és németországi repülőteret, valamint olaszországi katonai célpontokat bombáztak. Olaszországból valamennyi angol gép sértetlenül tért vissza. (A. A.)

A légügyi minisztérium későbbi jelentése szerint angol bombázók szombaton este támadást intéztek a stuttgarti Daimler-Benz-művek, Nyugat-Németország egyik legnagyobb gépkocsi- és motorgyára ellen. Repülőgépről megfigyelték, hogy a bombázás után a főépületekben tűz támadt és egész sor robbanás történt. A tűzvész 96 kilométerre látható volt. Más angol

gépek a Ludwigshafeni repülőgépgyárat találták el. (A. A.)

POMENOV SZÓFIÁBA ÉRKEZETT

A német távirati iroda szófiai jelentése szerint Pomenov miniszter, a Craiovában tárgyaló bolgár küldöttség vezetője, jelentéstételre Szófiába érkezett.

A MAGYAR-BOLGÁR KULTURÁLIS EGYEZMÉNY JELENTŐSÉGE

Szófiából jelentik: A Vecser örömmel üdvözi a magyar-bolgár kulturális egyezményt, melytől azt reméli, hogy még szorosabbra fűzi Magyarországot és Bulgária baráti kapcsolatát. Az egyezmény — írja a lap — fokozatosan lehetővé teszi, hogy a két nép megismerje egymás kulturális életét. Két olyan népről van szó, amelynek sorsa egy volt és amely nemzeti törekvéseiben is közel áll egymáshoz. A lap megemlékezik Csenov bolgár tanár tudományos munkájáról, amelyben érdekes párhuzamot vont a két szomszédos nép nyelvének fejlődése között. A cikkíró ezután megállapítja, hogy a magyar nép minden időben a legbarátságosabb érzelmeiket tanúsította a bolgár nép iránt. Ezt legutóbb is megállapították a magas színvonalú magyar sajtóban. A kulturális egyezmény új korszakot nyit a magyar-bolgár kapcsolatokban — írja a lap.

A Pester Lloyd Románia megatartásáról

Budapestről jelentik: A Pester Lloyd »Akar-e tárgyalni Románia?« című vezércikkében a következőket írja:

Ez a kérdés egyre nagyobb mértékben foglalkoztatja a külföldi megfigyelőket, akik a turnuszeverini magyar-román tárgyalásokat figyelemmel kísérik. A tárgyi-

lagos külföldi lapudósítók jelentéseiből — az olasz, jugoszláv, svájci stb. lapokból — egyre tisztább képet nyerünk arról, hogyan ítélik meg ezek a pártatlan megfigyelők Románia magatartását. Ezekből a jelentésekből kitűnik, hogy

tulajdonképpen tárgyalásokról eddig egyáltalán nem lehet szó, mert a magyar küldöttség, amely határozott javaslatot dolgozott ki és nyújtott át a másik félnek, még azt sem érthette el, hogy a románok is javaslatot tettek volna a területi kérdés megoldására.

Az említett lapjelentések szerint román részről a népcsera kérdését tolják előtérbe. Tekintettel arra, hogy a tárgyalások napirendjén területi kérdés szerepel, a pártatlan megfigyelők Romániának ezt a magatartását egyre inkább eltérítési kísérletnek tekintik, amelynek az a célja, hogy a sürgősen megoldandó kérdések tárgyalását hosszú időre, esetleg évekre kihuzzza. Az a »javaslat« tehát, amely ily nyilvánvaló módon a kocsi fogja a lovak elé, csupán azt a szándékot árulja el, hogy meghiu-

sítsák a tárgyalásokat, ugyanakkor pedig azzal a pusztán ténnyel, hogy leülnek a tárgyalóasztalhoz, kifejezik a tárgyalási készség látszatát keltsék.

A lap egy másik cikkében a következőket írja: Nem lehet kétség aziránt, hogy a román kormány és általában a mai román vezetők teljesen tisztában vannak azzal, hogy a tengelyhatalmak milyen elvek alapján kívánják felépíteni az új európai rendet a délkeleti térben.

HALLÓ!

A londoni Regent-park kacsáit tilos etetni a DNB berni jelentése szerint. Londonban ugyanis augusztus 13-a óta érvényben van az élelmiszerekkel való takarékoskodásról hozott törvény, amelynek megszegői 500 font pénzbüntetésig vagy két évi fogházig terjedhető büntetésben részesülhetnek.

Az olasz lapok most közlik a legújabb statisztikai adatokat Róma lakosságáról. Ezek szerint az olasz főváros lakossága július végén egymillió 352.100 fő volt.

Mussolini három és fél millió lírát adományozott Catanianak halászházak építésére. Catania egyik régi városrészét, ahol halászeszaládok laktak, legutóbb le kellett bontani.

A nők számbeli túlsúlya, hovatovább elűnik Németországban. A legutóbbi német népszámlálás adatai szerint a férfilakosság száma az 1933-as népszámlálás óta 4,5 százalékkal, 37.090.000-ről 38.732.000-re, a nőknél viszont ugyanakkor csak 3,2 százalékkal 39.351.000-ről 40.612.000-re emelkedett.

Boris bolgár király kihallgatáson fogadta Kiroff ankarai bolgár követet. A követ a török-szovjet és török-bolgár viszonyról tett jelentést az uralkodónak.

Az olasz hivatalos lap közli a népességre vonatkozó legújabb statisztikai adatokat. E szerint július 31-én az anyaország 98 tartományában a lakosok száma 44.833.000 volt.

Bécsben most jelent meg az udvari és állami levéltár leltárának ötödik kötete. A leltár átnézése bizonyítja ennek a levéltárnak jelentőségét, amely a többi bécsi központi levéltárakkal való egyesítése után bécsi bírodalmi levéltár néven a világ legnagyobb levéltára lett s egyúttal a Német Birodalom egyik legfontosabb tudományos intézete.

Arany vitézségi éremmel tüntette ki az olasz király Giuseppe Brignole sorhajóhadnagyot, a Calatafimi torpedóromboló parancsnokát. A kitüntetés hivatalos elismerése annak a hősiességnek, amellyel a Calatafimi amakidején szembeállt a tulerőben lévő angol hajórajjal és azt visszavonulásra kényszerítette.

A Finn külügyminisztériumban likvidálták a népszövetségi alosztályt. A likvidálás Kallio elnök rendeletére történt.

Lenau, a magyarországi születésű nagy német költő halálának 90. évfordulója alkalmából a bánági német népközösség Csatádon ünnepséget rendezett. Az ünnepségen a bánági magyar népközösség is képviseltette magát.

Két USA-gőzöst vásárolt Spanyolország. A két hajó: a President Wilson és a President Lincoln, egyenként 14.800 bruttóregiszter-tonnás. Az Amerikától vásárolt gőzösök Cabo de Buena Esperanza és Cabo de Hornos néven fognak hajózni.

Lakásépítő hivatalt állítottak fel Németországban a német munkarcvonal kebelében. A hivatal rendeltetése az, hogy minden eszközzel előmozdítsa a lakásépítést.

Harmincezer német diák és diákleány segít a keleti német vidéken a termés betakarításánál. Részen középiskolai, részben egyetemi hallgatók, akik önként jelentkeztek munkára.

Hat évre ítélték a horgosi gyilkost

Egyik fia harmincnapi fogházzal kapott, a másikat felmentették

A szubotcai törvényszéken Tászi Alekszandar ötös büntető tanácsa tegnap hirdetett ítéletet a horgosi gyilkosság ügyében. Radics György 46 éves horgosi földművest az államügyészség — mint már jelentettük — azzal vádolta, hogy

közeli rokonát, Rádics Istvánt meggyilkolta.

Ezenkívül a vádlottak padjára került Radics György Ernő és Ferenc nevű fia is, akik ellen az államügyészség azért emelt vádat, mert

bottal és vasvillával súlyosan összeverték Abraham János és Bör-

esök Mihály horgosi földműveseket. Végül ítélték a bíróság a verekedésben résztvevő Abraham János felett is.

A bíróság

Radics Györgyöt tünösnek találta erős felindulásban a követőt gyilkosság büntetésében és hatévi, valamint egyhavi börtönrre ítélte.

Radics Ernőt könnyű testi sértés miatt 30 napi, Abraham Jánost pedig kéthavi fogházra ítélte a bíróság. Radics Ferencet felmentették. Az elítélt vádlottak felebbezték, kivéve Abrahamot, aki megnyugodott az ítéleiben.

Budapesti urinő esete a lengyel „gróffal“

Bárónak adta ki magát és házassági ígérettel pénzt csalt ki egy lengyel író

Budapestről jelentik: Az első lengyel menekültekkel érkezett Budapestre Sehowszki André lengyel író, aki csakhamar bekerült a legjobb budapesti társaságokba. Mindenütt bárónak szólították, mert úgy tudták, hogy dúsgazdag lengyel arisztokrata család tagja. A báró a Royal-szállóban szállt meg. Társaságban megismerkedett Spiegel Pálnéval, majd házasságot ígért a válófélben levő asszonynak. A házasságkötés ürügyével több ezer pengőt vett fel az asszonytól, később azonban

mást vett feleségül.

ezért Spiegelné feljelentést tett ellene család büntette és házasságszédelgés címén.

Dr. Rátz tanácselnök tárgyalta az ügyet. Az előzetes letartóztatásban levő Sehowszki André fogházör vezetője fel a tárgyalásra. A lengyel menekült elmondotta, hogy tényleg udvarolt az asszonynak, kisebb-nagyobb kölcsönöket kapott tőle, de a feljelentés csak bosszu műve. Megbeszéltek, hogy együtt kivándorolnak Chilébe és előzőleg házasságot kötnek. Az asszony elutazott Olaszországba. Milánóban — ahol meg kellett volna szereznie a szükséges vizumokat, de ez nem sikerült — megismerkedett egy márkival. Erre Sehowszki levelet írt Spiegelnének és bejelentette, hogy

ezekután nem áll az utjába, majd rövidesen Budapestre megnősül.

Spiegelné elmondotta, hogyan csapta be őt Sehowszki, akiről később kiderült, hogy jogtalanul használja a bárói címet. Mialatt ő Milánóban tartózkodott, hogy a szükséges vizumot megszerezze, Sehowszki eladta Spiegelné lakásának butorait és az így kapott összeget is elköltötte. Amikor Spiegelné visszatért Budapestre és kereste, mindig letagadtatta magát.

Egy feltűnően csinos 19 éves lányt vett feleségül.

Sehowszki hangoztatta, hogy ő sohasem használta a bárói címet, viszont nem tiltakozott ellene, mert előneves családból származik. Rokona báró Blac Lili, aki Züürichből támogatta és több mint 151.000 pengőt küldött neki. Ebből élt és nem csalásból.

A törvényszék több tanút hallgatott ki, akik részben mentő, részben terhelő vallomást tettek. A védő felmentést kért, mert a védelem álláspontja szerint a perbenálló felek között csak elszámolási ügy van.

A büntetőtörvényszék sorozatosan elkövetett csalásért Sehowszki André jogerősen

háromhónapi és tíz napi fogházbüntetésre ítélte,

egyben elrendelte azonnali szabadrákhelyezését.

Cigányasszony a hálószobában

Lopások Noviszádon — A rendőrség két elvesztett pénztárcát tulajdonosát keresi

Noviszádon tegnap és vasárnap ismét több lopás történt.

Izákovic Szóka háztartásbeli vasárnap délután a hálószobájában legnagyobb rémületére

cigányasszonyt talált a függöny mögött.

Amikor a cigányasszony látta, hogy felfedezték, menekülni akart, de a háziasszony a szomszédok segítségével elfogta. A rendőrség megállapította, hogy Dimitrov Tinka a neve és már több besurranó lopást követett el.

Bekcsics Szvetozár kruseváci születésű ács jelentette a rendőrségen, hogy az egyik noviszádi kocsmában iddógálás közben

elloptak tőle 5000 dinárt.

Bekcsicsnek az a gyanuja, hogy a

lopást néhány fiatalember követte el, akikkel együtt ivott.

Brbics Szeván noviszádi munkás Kovácevics Mija gazdálkodó zsebéből kilopott ezer dinárt. Kovácevics az utcán álló

kocsiján aludt

és eközben károsították meg. A rendőrség a tolvajt letartóztatta.

Ugyancsak lopás miatt letartóztatta a rendőrség Omerdics Oszmán, Mijics Máté, Vukasinovics Milán és Tánics Dusan munkásokat.

A Rex-mozi előtt

pénztárcát találtak, amelyben kisebb összegű pénz volt.

Ugyancsak pénzzel teli tárcát találtak a Nyegoseva-utcán. A tárcákat igazolt tulajdonosuk átveheti a rendőrségen.

Egy hónapra ítélték, mert hamis közjegyzői pecsétnyomót készített

A noviszádi törvényszék hármastanácsa tegnap érdekes bünpert tárgyalta. A vádlottak padján Weisz János belacrkvai fogtechnikus ült. Az volt a vád ellene, hogy a múlt év októberében Noviszádon két hamis pecsétnyomót készített

Weisz 1939 október 20-án megjelent Zavrtanik Mariján noviszádi vésnök műhelyében és dr. Sinzsár Cvetkó belacrkvai közjegyző részére közjegyzői pecsétnyomót rendelt. Ugyanaznap elment Zabak Jován vésnökhez is és egy buenos-airesi klinika részére pecsétnyomót kért. A két rendelés a hatóságok tudomására jutott és Weisz Jánost őrizetbe vették.

Weisz a tárgyaláson beismerte, hogy a két pecsétnyomóval fogász bizonyítványt akart készíteni. Azzal védekezett, hogy

jéhiszeműen cselekedett,

mert a fogászati tanfolyamot elvégezte, csak éppen a szükséges írásbeli bizonyítvánnyal nem rendelkezett, amelynek alapján pedig Buenos Airesben rendelőt akart nyitni. Ezért rendelte meg a két bélyegzőt.

A bíróság egyhavi fogházra és 600 dinár pénzbüntetésre ítélte Weisz Jánost.

Hamarosan megtalálják Szent Péter sírját

Vatikánvárosból jelentik: Mint a Vatikánban működő archeológusok kijelentették, megvan minden remény arra, hogy a Szent Péter bazilika ősrégi padlózata alatt megtalálják az apostol sírját. A padlózat renoválására irányuló munkákat még az elmúlt héten kezdték meg. Erre az adott alkalmat, hogy a háború folytán lényegesen megcsappant a zárandokok száma, így

csak kevés ajtatoskodót fosztanak meg a templom megtekintésétől.

A munkálatok folyamán a padlózat alatti részek felátásával már eljutottak a főoltár közelébe, de a továbbiakban már csak nagy óvatossággal haladtak előre, úgy, hogy nem lehet azal számolni, hogy

rövid néhány hét alatt már szabdaddá is teszik a nagy apostol sírját.

Minden centiméternyi terület lebontását bizottság ellenőrzi s minden oldalról biztosítják a kutatást, hogy semmilyen érték kárt ne szenvedjen vagy meg ne semmisüljön.

Ugy tudják, hogyha ráakadnak Szent Péter sírjára, akkor a Szentatya kardinálisokból álló bizottságot jelöl ki majd, annak eldöntésére, hogy egyáltalán felbontsák-e a sírt vagy sem.

A jelek szerint azonban erre sor kerül majd, mert meg akarják állapítani, hogy mi maradt meg a nagy apostol földi porhüvelyéből. Arra nem is számítanak, hogy a sírban megtalálják majd Szent Péter koponyáját is, mert mint az egykori leírásokból ismeretes, a nagy apostolt lefejezték s koponyája Szent Páléval együtt a Szent János bazilikában van.

Bizonyosra veszik, hogy Szent Péter sírját a főoltár előtt megtalálják majd, miután

az adatok erre vonatkozólag bizonyosak.

A Szent Péter templomot az apostol sírja fölé I. Szilveszter pápa emeltette 326-ban, míg 500-ban II. Gyula pápa elrendelte a templom restaurálását. Akkor érintetlen épségben meg is találták Szent Péter sírját, de nem nyultak hozzá.

A szerb-horvát megegyezés örömnöve

Zágreb népe nagy lelkesedéssel fogadta a kormányt — A királyi régenstanács aláírta a horvát járási önkormányzatról szóló törvényt

Zágrebból jelentik: Zágreb a szerb-horvát megegyezés első évfordulója alkalmával ünnepi külsőt öltött. A várost felfelhagózták, diadal- kapukat emeltek, a főbb utvonalakat virágokkal feldíszítették. Vasárnap vidékről igen sok népviseletbe öltözött horvát paraszt érkezett Zágrebba, hogy résztvegyen az évforduló örömeire rendezett felvonulásokon.

Cvetkovics Dragisa miniszterelnök — mint már jelentettük — vasárnap a reggeli gyorsvonattal érkezett Zágrebba Beslic Nikola és dr. Konstantinovic Mihailo miniszterek társaságában.

Beslic Nikola közlekedésügyi miniszter Zágrebba való érkezése után Jojics Milán vasúti vezérigazgató társaságában látogatást tett a zágrebi vasutigazgatóságon. Utána a felsővárosba hajtatott, ahol látogatást tett dr. Subasics Iván bännál.

Dr. Macsek Vladko a vasárnap reggeli szpliti gyorsal utazott Zágrebba több horvát miniszter társaságában. Ugyancsak reggel érkeztek az ország különböző részeiből a többi miniszterek.

A kormány tagjai délelőtt résztvettek a horvát kultúra szemléjén, amelyet a Goszpodarszka Szloga és a horvát parasztvédelem szervezett meg.

Cvetkovics Dragisa miniszterelnök vasárnap este vacsorát rendezett, amelyen a kormány tagjain kívül megjelentek a következők: Mihaldzsics Sztanoje, a Drinabánság bánja, dr. Subasics Iván horvát bán, dr. Krbek Ivó horvát helyettes bán, dr. Kosutics August, a horvát parasztpárt alelnöke, Koszanovics Száva szenátor és még több más előkelőség.

Ugyanakkor M'lojevic Predrag a központi sajtóiroda főnöke vacsorát adott az ünnepségre Zágrebba érkezett külföldi és belföldi újságírók tiszteletére.

A vacsorán a belföldi újságírókon kívül különösen a német lap tudósítók képviseltették magukat nagy számban.

A kormány tegnap, hétfőn délelőtt a báni palotában ünnepi ülést tartott, amelyen aláírtak több törvényerejű rendeletet.

Este a horvát bán a báni hivatalnak Bozsjakovinán lévő birtokán vacsorát rendezett a kormány tagjai, Zágreb előkelőségei és a Zágrebba sereglett idegen újságírók tiszteletére.

Bozsjakovina szintén szerepel a szerb-horvát megegyezés történelmében, amennyiben az ott lévő bányasági birtokon dr. Macsek Vladko és Cvetkovics Dragisa több ízben tanácskoztak.

RENDELET A HORVÁT JÁRÁSI ÖNKORMÁNYZATRÓL

Zágrebból jelentik: Öfensége Pavle királyi régenherceg dr. Subasics Iván horvát bán előterjesztésére rendeletet irt alá a horvát járási önkormányzatra vonatkozóan. A rendelet szerint minden horvátbánsági járás élére járási képviselőtestület kerül, amely saját kebeléből öttagu

vezetőséget választ. A képviselőtestületnek husz tagja lehet. Ha az illető járásban husznál több község van, akkor minden község után még egy taggal növekszik a járási képviselőtestület. A járási képviselőtestületet a községi képviselőtestületek választják a községi választások lebonyolítása után legkésőbb három hónapra. A járási képviselőtestület a járási főszolgabíró elnökletével választja meg az öttagu vezetőséget. A kerületi képviselőtestület július hónapban tartja üléseit a járási székhelyen. Az ülések titkosak, azokon a szavazás nyílt, kivéve, ha két, vagy több tag titkos szavazást kér. A járási képviselőtestületet a bán feloszlathatja.

A járási képviselőtestület ülésén a főszolgabíró és szakelőadói beszámolnak a járási ügyek állásáról. Az

Siremlék a Velebit hegységben

Az áldozatok közül néhányának holttestét a szerencsétlenség színhelyén temetik el — Vita a tízezer dináros jutalom körül

Beográdból jelentik: A Lokid nevű jugoszláv személyszállító repülőgép katasztrófájának részleteit még mindig nem sikerült teljes pontossággal megállapítani. Sztrizevszki Vladimir, a gép vezetője, a legkiválóbb jugoszláv polgári pilóta volt. Sztrizevszki résztvett a világháborúban is. Az orosz hadseregben egyik legkiválóbb pilótának ismerték. A háboru alatt több ellenséges gépet lelőtt. A háboru után a jugoszláv polgári repülés szolgálatába állott.

1929-ben nősült Noviszádon,

de feleségétől két év után elvált. Első házasságából kislánya született, aki most tíz éves. A pilóta hamarosan másodsor is megnősült.

A szakértők szerint Sztrizevszki a Velebit hegység közelében viharba került, amellyel a gép nem tudott megbirkózni.

Sztrizevszki gépevel valósággal játékszere volt a vihar, amely a gép irányát többször megváltoztatta.

A gép roncsait és a holttesteket — mint már jelentettük — a Velebit magaslatán lévő Medák község közelében találták meg.

A felismerhetetlenségig összeroncsolt és megégett holttestek hóban feküdtek, mert a vihar havat vitt a Velebitre.

Az Aeróput kérésére a hatóságok megengedték a holttestek elszállítását. A hozzátartozók néhány áldozat holttestét hazaszállítatják. Azokat a holttesteket, amelyeket nem lehet felismerni, illetőleg amelyeket rokonaik nem szállítatnak el,

a szerencsétlenség színhelyén temetik el s hatalmas siremléket emelnek a sírok fölé.

Szülők!

Végtelenül fontos, hogy az iskola szövegre jól átgondozzák a gyermekeiket!

JEKO ODELA ruhákban, kabátokban, fiúk és leánykák részére a legjobb bevásárlási forrás Szabolc árak! Noviszád, Kralja Petra II. utca 5. (Putaki ut)

Megjelent

az új buzarendelet

A buza hivatalos árát jutalomdíjjal ötven dinárral emelték — Az egész ország területére bevezetik az egységes kenyéret

Beográdból jelentik: A Hivatalos Lapban tegnap este jelent meg az új buzarendelet, amely biztosítja a Prizád részére az ország egész buzakészletével való rendelkezést. A rendelet szerint a Prizádnak joga van a rendőri, községi, illetőleg szolgabírói hatóságok igénybevételeivel a termelők buzakészletét a hivatalos áron elvenni. A termelők saját használatukra családtagonként legfeljebb 300 kiló buzát, vagy 240 kiló lisztet tarthatnak meg maguknak. A többi buzát át kell adniok a Prizádnak, amely azt a hivatalos áron vásárolja meg. A Prizád ez év október végéig a 250 dináros hivatalos áron túl még 50 dinár jutalmat ad a termelőnek minden métermázsza után, úgyhogy a buza ára tulajdonképpen 300 dinár lesz métermázsánként.

A kormány ezenkívül elrendelte, hogy ez év szeptember elseje után a malmok csak egységes lisztet őröljenek. A malmok 100 kilogramm buzából kötelesek összesen 80 százalékos lisztet előállítani, úgyhogy a buza 10 százaléka nullásliszt, 70 százaléka pedig kenyérliszt legyen. Ezzel egyidejűleg bevezetik az egységes kenyér sütését. Az egész ország egyforma kenyéret lesz köteles fogyasztani, amely kenyér minősége jobb lesz, mint a mostani barna kenyéré. Az egységes kenyér sütését mártól kezdve hét hét múlva kell megkezdeni.

ObrádoVIC Száva kereskedelmi és iparügyi segédminiszter a rendület kibocsátásával kapcsolatban tegnap kijelentette a sajtó munkatársainak, hogy a Prizád engedélyt kap százezer mázsa külföldi buzában vámentes behozatalára. Ezzel biztosítják az ország téli ellátását.

Az elveszett gyerekek ezreit keresi a francia „családi album”

Vichyből jelentik: Adrien Marquet belügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a belügyminisztérium albumot ad ki az elveszett francia gyermekek felkutatása érdekében. A nagy német előnyomulás közben a gyermekek ezrei tűntek el a menekültek között Franciaországban és még ma is rengeteg gyermek van, akiket nem találnak meg szüleik. Hába dolgozik a Vörös Kereszt Vichy-ben és a megszállt s megnemzállt Franciaország több városaiban, mindaddig nem sok eredményt értek el abban, hogy az elveszett gyermekek ezreit megtalálják és szüleikhez juttassák.

Most a vichy-i kormány „családi albumának” segítségével próbálják ezeket az elveszett gyermekeket felkutatni. Az albumot, amelyben közlik az eltűnt gyermekek fényképeit, sokszorosítják és mindenfelé szétküldik. Így reménykednek abban, hogy a gyermekeket valamilyen módon megtalálják. Sietni kell a gyermekek felkutatásával, mert

sok esecsemő is van közöttük. Ezeknek arca szinte hétről-hétre változik és az elveszett gyermekek albumában közölt kép után amugy is csak nehezen lehet őket felismerni.

Az Aeróput igazgatóságának közlése szerint ez a szerencsétlenség volt a harmadik Jugoszláviában az utóbbi tíz év alatt. Az Aeróput évente 12.000 utast szállít repülőgépeken.

Petrovics, az elpusztult gép rádiótelegrafistája eddig összesen 900.000 kilométert tett meg repülőgépen.

Most készülődött, hogy megünnepelje az egymillió kilométeres ut jubileumát...

Az Aeróput — mint már jelentettük — tízezer dináros jutalmat tűzött ki annak, aki az eltűnt repülőgép nyomára vezet. Ez a díj most nagy ösztönözést okozott a Medák faluban lakó földművesek között, mert eddig három család is jelentkezett, amely igényt tart reá.

Anglia hivatalosan beismeri a légi támadások okozta károkat

Az angol légügyi minisztérium újabb jelentése szerint a német légi haderő vasárnap a kora reggeli óráktól kezdve ismételtén támadta Dél- és Délnyugatangliát. Amint az egyik támadóhullám elült, a következő ismét felvette a támadást. A délután közepéig a keleti Kent-grófság repülőterei ellen irányultak a támadások. Később az ellenség a London körüli repülőtereket is megtámadta. Ezenkívül a németek Északangliában is támadást hajtottak végre, amely egészen a kora reggeli órákig tartott. A hivatalos jelentés hangsúlyozza, hogy a támadás sok ipartelepen igen nagy kárt okozott.

A halálsugár, az altató harmat, a betonolvasztó folyadék, a gyilkos hang

Vannak-e a háborúnak titokzatos új fegyverei?

(Budapest, augusztus.) Több, mint egy hónappal a franciaországi nagy német offenzíva befejezése után a világsajtó még mindig állandóan napirenden tartja a kérdést, vajjon milyen új fegyverük volt a németeknek a tankokon és repülőgépeken kívül és milyen szerepük volt ezeknek az új fegyvereknek a nyugati fronton aratott győzelmek kivívásában.

FANTASZTIKUS TÖRTÉNET A LÜTTICHI ERŐD ELFOGLALÁSÁRÓL

Nemrég nagy feltűnést keltett egy angol katonának a lüttichi ostromról való beszámolója. Ez a katona — elbeszélése szerint a vár bevételének éjszakáján őrségen állt. A holdfényben kémlelte a tájat, de semmi gyanúsat nem látott. Éjszaka egy óra tájban terjedelmes mély árnyék suhant el az angol katona lába előtt és pillanatok alatt eltűnt.

Felnézett az égre és rengeteg viortörző repülőgépet látott keringeni. A gépekről valami különös nedvesség hullott. A kazamaták mélyén pedig valaki elkiáltotta magát: »Segítsé! Megfulladok.« Ebben a pillanatban elkezdődött az ütközet, de a katona erre már nem emlékezett. Anélkül, hogy golyó érte volna, kizárólag ennek a különös csapadéknak érzése következtében elvesztette eszméletét és csak német kórházban tért magához. De semmi baja nem történt. Az amerikai folyóirat, amelyik a beszámolót közli, hozzáfűzi ehhez, hogy Lüttich erődeire olyan permetet bocsátottak alá, amely állítólag az emberi tudóré hat, ha közvetlen közelből éri.

Ez a különös permet, amelyet ennek az angol katonának amerikai folyóirat részére adott nyilatkozatán kívül nem erősít meg semmi, lenne tehát az egyik új, eddig még ismeretlen összetételű fegyver.

Különböző katonai folyóiratok és külföldi források azonban még más fegyverekről is tudnak. Ezekről beszélünk a kérdés egyik kiváló magyar szakértőjével, aki a következő érdekes megfigyeléseket mondotta el munkatársainknak:

— A lüttichi ostromnál állítólag használt permetről ezen a beszámolón kívül semmilyen adat nem áll rendelkezésünkre. Nem is nagyon hihető az elbeszélés, mert a leírás szerint egyszerűen gázálarccal lehetett volna védekezni az új fegyver ellen. Miért nem vették fel a gázálarcot? Az biztos, hogy a németek sehol sem használtak mérgező gázt.

A TÖKÉLETESÍTETT LÁNGSZÓRÓ

— Ellenben különleges hőeffektusokat használtak ebben a háborúban.

Ilyen volt például a lángszóró új alkalmazása is. Az első világháborúban a lángszórót úgy használták, hogy egy katona tartotta kezében a lángszóró csövét és hátára volt erősítve a tartály. Ebben a háborúban már nem ember fogta a lángszóró vetőcsövét. A katonát ugyanis nagyon könnyű semlegesíteni. Tankokra szerelték a lángszórót és így először sokkal erősebb hatást tudtak kifejteni, másodszer egy tankot mégsem olyan könnyű az utóból eltávolítani. Állítólag nemcsak terepen emberek ellen alkalmazzák a lángszórót, hanem erődök ellen is.

Óriási tankraszerelt lángszórókkal annyira felmelegítették az erődöket, hogy nem lehetett tovább benne tartózkodni,

a védők kénytelenek voltak kijönni. — Vannak értesülések, hogy az úgynevezett termítet sugáralakban sikerült a németeknek permetezni. Ez a vegyi anyag vasoxidnak és fémalumíniumnak a keveréke. Ha ezt az anyagot rácspegettik a vaslemezre, olyan hatással van rá, mintha forró vizet öntenének jégre. Teljesen kiolvasztja a vasat. A termítet már nagyon régen ismerik, de eddig még nem tudták sugáralakban előállítani. Egyes adatok szerint ez most sikerült a németeknek. Állítólag

ezzel olvasztották meg sok helyütt az ellenálló erődöket. Ennek részben ugyanaz a hatása, mint a lángszórónak, ugyanis felmelegíti az erődöt, úgy hogy tűrhetetlen a benn tartózkodás, részben pedig, ha hosszabb ideig tart a permetezés, akkor képes az erőd falát kiolvasztani. Itt emberre is alig van szükség. Elegendő, ha a termítetcskendőt utászok védett helyen előreviszik, megindítják, ezután akár ott is hagyhatják.

A GYILKOS ULTRAHANG

— A hőhatáson kívül igen nagy szerepe van a hanghatásnak is. Vannak óriási rezgésszámu hangok, olyanok, amelyeket az emberi fül már egyáltalán nem is tud felfogni és ezek az ultra hangok egészen rendkívüli hatást gyakorolnak az emberi szervezetre.

A tudomány már régen ismeri az ultrahangok felhasználási módját. Az elmúlt világháborúban is használták, de csak a vegyi laboratóriumokban. Például vannak gyanták, amelyeket vízben egyáltalán nem lehet oldani, csak alkoholban. Takarékosági okokból a világháborúban ezeket a gyantákat vízben oldották, úgy, hogy hozzáütöttek egy eszközt, amely ilyen ultrahangot adott s ez a hang oldotta a gyantát. Ez annak a hangnak a többszöröse, mit a vas ad akkor, ha egy másik vasdarabot hozzáütnek.

— Az ultrahangnak a támadásban való szerepe a hadviselőket egész véletlenül jöttek rá. Gránátokkal lötték az acélkupolákat. A gránát semmi különös változást nem idézett elő az erődön, az acéllal szemben hatástalan maradt, ellenben

a védő katonák kizárólag a gránátok az acélhoz való ütődése következtében keletkezett ultrahang behatására holtan estek össze.

Légnyomás nem érte őket, holttestükön külsérelmi nyomokat nem találtak, az ultrahang idézte elő halálukat úgy, hogy legfinomabb szerveiket, talán vérszéljüket teljesen szétdobálta. Szóval a »halálsugár«, ami annyi fantasztikus találgatásban szerepel.

A TUDOMÁNYOS HÁBORU

— Új dolog az is, hogy a tudomány módszereit is felhasználják a hadviselésben. Már hosszabb idő óta használja a hadviselés a tudomány eredményeit. A módszereit azonban most alkalmazták először. Amikor az elmúlt őszön és télen folyt a Maginot-vonal ellen a sok, látszólag eredménytelen német rajtaütés, akkor a német csapatok csak arra koncentrálták minden erejüket, hogy

ellenséges tankokat és ágyukat zsákmányoljanak.

Ezeket az ágyukat azután elvitték a német laboratóriumokba és itt kaptak jelentőséget a tudományos módszerek. A tankok páncélzatát és ágyuk erejét pontosan lemérték és ezeket a méréseket számokkal fejezték ki. Ezután

készítettek egy olyan páncélt, mely egy fokkal erősebb annál, amit a

francia ágyu át tud ütni és készítették olyan hatásgyut, ami viszont át tudja törni a francia páncélt.

— De tudományos módszerekkel dolgoztak a katonák kiképzésénél is. Amikor egyes osztagokat valamely hadi cselekedet véghezvitelére oktatták, mindig figyelembe vették az egész lelki és testi folyamatot, aminek a katonára az eszköze. Ezt a folyamatot azután részekre bontották és részenként gyakorolták. Rájöttek arra, hogy például

a tüzernek a célzás tanulásához egyáltalán nincs szüksége arra, hogy ágyút lásson.

Elég ehhez az, ha a célzashoz szükséges dolgokat mutatják meg neki. Ugyanígy történt

az ejtőernyősök kiképzése.

Természetesen nagy szerep jutott a pszichotechnikai vizsgálatoknak is. Hiszen így mindenkiről meg lehet mondani laboratóriumban, hogy milyen pilóta lesz, akkor is, ha az illető még sohasem ült repülőgépen.

ÚJ FEGYVER A TAKARÉKOSÁG IS

— A múlt világháború elején a hadiszállítók között jelszó lett, hogy a hadseregnek semmi sem drága. Később kezdtek csak rájönni arra, hogy az áldozatkészség nem elég, hanem igyekezni kell minél kevesebb eszközzel, minél nagyobb hatást létrehozni. A modern hadsereg, ha valami hatást el akar érni, mindig pontos számításokat végez és csak akkor cselekszik, ha az áldozat nagysága arányban van az eredmények nagyságával.

— A háboru a születésnek és halálának a versenye.

Azelőtt úgy történt, hogy a háborúk kipusztítottak egy csomó embert, a békekevek azután pótolták a háborús veszteségeket. Ebben a háborúban történt meg először, hogy az egyik fél, Németország megfordította a sorrendet és a születésnek kezdte. Akkor indította meg a háborút, mikor annyi ember állt rendelkezésére, hogy a háború befejezése után normális veszteséget véve figyelembe, annyi embere lesz, mint azelőtt a háborúk elején volt.

— Ez azonban nemcsak az emberekre, hanem a gépekre is áll. Gépek állandóan születnek és állandóan pusztulnak.

Az az állam győz, ahol a gépek születésének száma felette áll a pusztulás számának.

Németországnak kitűnő ötlete volt, hogy a hadifogoly szakmunkások egy részét szabaddá tette, azután jó állást adott nekik a gyárakban. Ezzel az eszközzel akarja biztosítani, hogy a pusztuló gépek helyébe sokkal több új álljon rendelkezésre.

ÚJ EMBEREK HÁBORUJA

— Ezt a háborút egyébként egészen más emberek vívják, mint a világháborút.

A mai háboru katonájának idegrendszere sokban különbözik a világháboru frontarcosától.

Azt a háborút a gyalogos ember reakcióval rendelkező katona vívta, ezt pedig az a katona, akinek idegrendszere a sofőr reakcióit ismeri. Ennek az új típusnak egész különleges idegrendszere van. Nemcsak használja a gépet, hanem teljesen összeforrt vele. Szinte azt lehetne mondani, hogy kezeivel is tapint. Saját testéhez és saját izmaival hozza már teljesen hozzátartozik a gép motorja is.

HIREK

— MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLABA IRASSÁTOK GYERMEKEIT KEITKEKET!

— Új belügyi segédminiszter. Beográdból jelentik: A királyi régens tanács Szimonovics Zsivojin moravai segédbíránt belügyi segédminiszterre nevezte ki. A belügyminisztérium önkormányzati osztályának főnökévé Sztójánovics Mihajlo dunabánsági báni inspektort nevezték ki.

— Felszentelték a noviszádi vadászotthont. A dunabánsági vadászszövetség — mint már jelentettük — új vadászotthont épített, amelynek felszentelési ünnepségét vasárnap tartották meg. Az ünnepségen Öfelsége II. Petár királyt Verics Zsárkó vezérkari ezredes képviselte. Megjelent az ünnepegyen többek között dr. Kijurina Bránko dunai bán, Milicevics Todor és Dedinac Gyorgye tábornok, dr. Petrovics Milos polgármester és még sok más előkelőség. A vendégeket Divild Joca, a vadászszövetség elnöke fogadta. A görögkeleti egyházi szertartást Popovics Alimpije plébános végezte. A felszentelés után Divild Joca ünnepi beszédet mondott, majd a bánnak átadott egy arany emléktárgyat. Utána az előkelőségek megtekintették az otthont és ezzel az ünnepség véget ért.

— Beográdban szovjetbarátok egyesülete alakul. Beográdból jelentik: Beográdban akció indult szovjetbarátok egyesületének alakítására. Az erre vonatkozó nyilatkozatot több egyetemi tanár, az ügyvédi kamara elnöke és a gyáripari kamara főtisztára írta alá. Az egyesület jóváhagyása után vidéki városban fiókokat létesít.

— A jugoszláv Adrián elsüllyedt egy motoroshajó. Szplitből jelentik: A Zágreb nevű motoros teherhajó Sibenik közelében összeütközött a Lika nevű személyszállító gőzessel. Az összeütközés következtében a teherhajó összetört és elsüllyedt. Súlyosságát a Lika vette fedélzetére. Az összeütközés felelősségének megállapítására megindult a vizsgálat.

— Talált kézitáska. Noviszádon tegnap az uccán kis kézitáskát találtak, amelyben egyéb apróságokon kívül Pajcz Éva névre szóló villamosjegy volt. Igazolt tulajdonosa a szerkesztőségben átveheti.

— A gyilkos a fogházban felakasztotta magát. Krusevácról jelentik: A kruseváci törvényszék fogházában felakasztotta magát Sztójánovics Sztaniszláv, akit a bíróság gyilkosság miatt súlyos börtönbüntetésre ítél. Sztójánovics ruhájának övével akasztotta fel magát az ablakfélfára.

— A bécsi Szent István-dóm katedrálisban tűz pusztított. Bécsből jelentik: A Szent István-dóm katedrálisban tűz ütött ki, amelyet csak nagy fáradsággal lehetett eloltani. A tűz erős füstképződést okozott, ami az ol-tási munkálatokat rendkívül megnehezítette. A tűzoltók füst- és gázárcban hatoltak be a földalatti folyosókba. Három tűzoltó füstmérgezést szenvedett. A különös tűz okát még nem sikerült megállapítani.

— **Ünnepélyesen fogadták a Bahama szigeteken a windsori hercegi párt.** Londonból jelentik: Megérkezett a Bahama-szigetekre a windsori herceg és felesége. Nassauban, a husz szigetből álló szigetcsoporthoz legfőbb szigetének fővárosában nagy ünnepséggel várták a hercegi párt. A husz sziget közül több lakatlan ma is. A szigetek lakosságának száma mintegy 60.000. Főként szivacsfalászatból és gyümölcs-termelésből él a lakosság. Nassauban 12.000 lakosa van és az Egyesült Államok gazdag emberei szívesen tartózkodnak ott télen. Miami-ból évente átlag 18—20.000 gazdag amerikai érkezik Nassaubába. Most, hogy a windsori hercegek ott laknak majd, ez a szám valószínűleg megduplázódik.

— **Hogyan kell szónokolni?** A magyar ember minden lehető alkalommal szónokol. Beszédet mond, ha gyászol, vagy ha örömmünnepet ül. A különféle gyűlések, a lakodalmak, keresztelők, a baráti összejövetelek — mindmegannyi jogcím arra, hogy ki-öntse szívét. A szónoklás művészetébe vezető be olvasóját az Ifjúság most megjelent évkönyve. Sok más hasznos közlemény, érdekes cikk, oktató és szórakoztató írás egészíti ki a 200 oldalas zsebkönyvet, amely bevezetőben naptár-részt is közöl 1940 szeptember 1-től 1941 szeptember 1-ig. A díszes kiállítású, egész vászonba kötött zsebkönyv ára 12 dinár. Kapható a Globus könyvesboltban, Novisád, Kralja Petra II. 42. vidékiek küldjenek be 12 dinárt postabélyegekből a következő címre: Ifjúság kiadóhivatala, Petrovgrad, dr. Tirs u. 3.

— **Tyuk evessel öntötte le veszekedő szomszédját.** Nyiregyháza-ról jelentik: Faragó Zsigmondné végegyházi asszony összeveszett szomszédjával, Kallányos Jánosnéval, aki a veszekedés hevében egy fazék forró tyuklevest öntött az arcába. Faragó Zsigmondné súlyos égési sebekkel szállították kórházba.

— **Női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.**

— **BACSTOPOLAI HIREK.** Szombaton este az egyik vajhegyi korcsmában dísznótoros vacsora volt. Éjfél után a mulató legények valamin összekaptak, amiből azután tömegverekedés fejlődött ki. A környék híres bicskásainál ez alkalommal azonban ugylátszik nem volt bicska, mert szerencsére bicskázás nélkül zajlott le a nagy ütközet, melyet végül is sikerült a vendéglősnek és a személynézőnek lecsitítani. A sebesülések csak könnyebb természetűek voltak úgy, hogy orvosi beavatkozásra nem került sor. — A topolai pékek nem elégedtek meg a hatóságilag megállapított kenyérrákkal, kijelentették vevőiknek, hogy eljéjőlt kezdve csakis buza vagy liszt ellenében hajlandók kenyert adni. A pékek eljárása általános elégedetlenséget keltett községszerte és többen a hatóságokhoz fordultak orvoslattért. A pékek eljárásukat a buza és liszt-hiánnyal indokolják, mert hiába van pénzük, ha búzát és lisztet nem kaphatnak érte.

— **Holland földművesek dolgoznak Franciaországban.** A holland újjáépítési szolgálat ezer önkéntese a német hatóságok intézkedésére Franciaországban segítőkész a természetakaritási munkálatoznál, jelenti az amszterdami Telegraf.

— **Halálozás.** Odzsaciról jelentik: Az egész községet megrendítette Haag Ferenc, fiatal gazda tragikus halála. Haag Ferenc új háza építkezésénél segédkezett, miközben az egyik ajtófélfára oly szerencsétlenül zuhant rá, hogy szinte összelapította a fejét. A fiatal, 20 éves gazda tavaly nősült s özvegyén kívül négyhónapos kislányt hagyott hátra. Az elhunyt a község egyik legtekintélyesebb családjának tagja volt, a hozzátartozók iránt általános részvét nyilvánult meg.

Mit olvas az angol ember az újságjából?

Az itt következő érdekes kimutatás, amelyet angol hírlapi szakemberek állítottak össze a kormányhatóságok segítségével három esztendő kutatás alapján, természetesen még a háboru előtti időből kelt, mégis roppant jellemző az angol ember mentalitására nevez. A körkérdés az volt, vajjon mit olvas az átlagangol a legszívesebben a napilapjában. Az ember úgy gondolhatná, hogy az ismert angol sportszenvédély mellett a sporthírek állanak majd első helyen. Nos, ebben ugyancsak csaló tak a megfigyelők.

Az első helyen az olyan hírszenzációk állanak, amelyek valamelyes szerencsétlenséggel, katasztrófával kapcsolatosak. Második helyen következnek érdeklődés dolgában az angol királyi udvar, főként ha az illető hiranagy valamelyes pikáns ujdonságot is tartalmaz (például az ex-király házassága dolgát). Ezután a házassági és főként a váási hírek következnek. Most aztán komolyabb terekre kerül a sor. A statisztika negyedik helyén a politika jön, mégpedig főként a kü politika. Ezután sorolódik a tarka-rovat, a regény, a napi hírek s a világ minden részéből származó rövid riportok. Csak messzimeszi mindezek után következnek a sport, a tizenegyedik helyen.

Azt is kikutatta ez a bizottság, hogy a férfiak a lap tartalmának átlag a felét olvassák el, a nők pedig csak egyharmadát. A fiatalok viszont az el-sőtől az utolsó betűig végigolvassák lapjukat, ami igen jellemző az angol ifjúság tudásszomjára.

— **Izsupvulkán tört ki Baku közelében.** Moszkvából jelentik: A Baku közelében fekvő Bulla szigetén izsupvulkán kezdett működni. A vulkán kitörése olyan erős volt, hogy az 1—2 tengeri mérföldnyi távolságban levő halászhajók hirtelen forró légáramlatot éreztek. Tudományos megfigyelések szerint Bulla szigetén több helyen kettényílt a föld. A vulkán egymillió köbméter izsupot vetett ki magából. A földnyílásokból hatalmas sitergesszel és erős kőolajsárgát terjesztve földgáz áramlik. A vulkán utolsó kitörését 1857 és 1863 között figyelték meg.

— **Kovács Sándorné Kaiser Amál bucsuja.** Novisádon elhunyt 83 esztendő korában Kovács Sándorné Kaiser Amál urasszony, kinek családja évtizedek óta Futakon, illetve Novisádon élt és általános megbecsülésnek örvendett. Kovács Sándorné nemrégiben föntjárt szerkesztőségünkben és megkért bennünket, hogy halála alkalmával írjuk meg, hogy megbékélt lélekkel költözik a másvilágra, bucsuzik jóakaróitól és megbocsátást kér azoktól is, akiket életében netán megbántott volna.

— **Csak szovjet filmeket vetíthetnek a litván mozikk.** A litván belügyminis-ter rendelete értelmében a litván mozgófényképszínházakban csak olyan filmeket szabad előadni, amelyek a Szovjetunióban készültek. Más államok filmjeit csak hívételes esetekben és a belügyminis-ter különleges jóváhagyásával engedélyezik.

— **Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy emésztésük, kiváltképp azonban bél-működésük rendben legyen, ami a természetes »Ferenc József« keserű-viz használatával által érhető el. A Ferenc József víz könnyen bevehető, hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül bekövetkezik. Reg. S. br. 15485/35.**

— **Véleménykülönbségek a londoni csehszlovák kormány tagjai között.** Londonból jelentik: Nézeteltérés merült fel a londoni »csehszlovák kormány« kebelében, mint az Evening Standard írja. Osusky volt párisi követnek szemére vetik Benes hívei, hogy túl szoros kapcsolatokat tartott fenn azokkal a francia körökkel, amelyek a fegyverszünetet aláírták. Slavik volt varsói követnek azt hányják szemére, hogy nem tudta engedékenységre bírni a lengyeleket a cseh válság idején. Hodzsa ellen pedig azért intrikálnak, mert Benes fontosabb szerepet osztott rá a londoni csehszlovák »parlamentben«, mint a többiekre. A Völkischer Beobachter, mely e hirt közli, hozzáfűzi még, hogy Churchill internálé táborba záratta a cseh-szlovák »parlamentnek« azokat a tagjait, akik kommunista érzelmeikről ismeretesek.

GABONAKERESKEDŐK SOPAN-KODNAK

— Haj, haj, — sóhajt az egyik, — az idén ressz volt a buzatermés, gyönge a tengeri is, nem csináhatunk üzletet.

— Buzában nem, de kenyérben nagyon is fényes üzletre van kilátás, — mondja a másik.

— Hogy-hogy? — kérdi nagy szemek meresztve az első.

— Hát nem o vastad, — mondja a másik, — hogy az angol világbirodalmat, a legnagyobb tengeri hatalmat a tengelyhatalmak felmorzsolják?

FANYAR TÓBIÁS

«(★★★)»

— **Már bucsuznak a gólyák.** Kiskörösről jelentik: A széleszsa minden irányból többezernyi gólya verődött össze a határban. A boros, hűvös időben hirtelen felkerekedtek és déli irányban eltűntek a láthatáron.

— **O aszországban júliusban 16 és félezer házasságot kötöttek.** Rómából jelentik: Olaszországban július hó folyamán 16.652 házasságot kötöttek. Az élveszületések száma 81.801 volt, míg a halálozásoké 48.342; a szaporulat tehát júliusban 33.459 főt tett ki. Julius végén az olasz anyaország lakosainak száma meghaladta a 44.833.000-et.

— **Meghalt Chrysler.** Nweworkből jelentik: Chrysler Walter, az ismert Chrysler gépkocsiművek alapítója 65 éves korában, hosszas betegeskedés után meghalt.

— **Tűzet okozott Moravicián a petroleumlámpa.** Sztaromoravicáról jelentik: A szombatról vasárnapra virradó hajnali órákban kigyulladt Boros Lajos takács anyagraktára. Boros az éjszaka folyamán a szombori vásárra készült s fejével véletlenül leütötte a függő lámpát, amely összetört, a ki-ömlő petroleum egve szétfolyott s a raktárban lévő nagymennyiségű gypaju hatalmas lánggal égni kezdett. Boros mindent elkövetett, hogy a lángok tovaterjedését megakadályozza, de fáradozása nem járt sikerrel. Egy nagy értéket képviselő perzsa szőnyeg is elpusztult. A kivonuló tűzoltók munkája már csak arra szorítkozhatott, hogy a tűz tovaterjedését megakadályozzák, ami teljes mértékben sikerült is.

— **Nagyszabású hadgyakorlatok Dél-Oroszországban.** Moszkvából jelentik: Nagyarányu hadgyakorlatot rendelt el Dél-Oroszországban Timosenko szovjet hadügyi népbiztos. Ilyen nagyméretű hadgyakorlatot most első ízben rendeztek Szovjetoroszországban. A szovjet hadsereg hivatalos lapja, a Vörös Csillag, rendkívül nagy jelentőséget tulajdonít a gyakorlatnak s a gyakorlat e rendelkezést azzal a veszedelemmel magyarázza, hogy a háboru kiterjedhet Afsziára is.

— **Betörés volt a »melléktartárgya« két petrovgrádi diáknak.** Petrovgrad-ról jelentik: Március elején betörés történt a Nada könyvkereskedés fiók-üzletébe, amely a kereskedelmi és gyáripari kamara magániskoláinak közelében, a Gundulicsa ucca végén van. A rendőri nyomozás most derítette ki a betörés tetteseit Loterec Valentin koprivnicai illetőségű diák, a technikai középiskola tanulója és Tóth Viktor petrovgrádi diák, a kereskedelmi akadémia tanulója személyében. A betörést tulajdonképpen Loterec követte el, Tóth csak falazott. A betörő-diák 2000 dinár értékű különböző árut — körzőket, töltőtollakat, logaríciókat — szedett össze és a kézipénztárból ellopott 150 dinárt. Másnap a lopott holmin megosztottak és apránként eladták társaiknak. A rendőrség mindket-őtjüket letartóztatta és miután kiderült, hogy Loterec cigarettát is adott el nagy mennyiségben áron alul diák-társainak, az a gyanu, hogy egy trafikba is betört. Ebben az irányban még folyik a nyomozás.

— **Japánban tilos a luxuscikkek gyártása.** Tokióból jelentik: Megtilto-ták a luxuscikkek előállítását és el-adását Japánban. Ezzel akarják megakadályozni a nem feltétlenül szüksé-ges tárgyak vásárlását. Kivételi célra továbbra is lehet luxustárgyakat gyár-tani.

— **Villamos jégszekrényeket garancia mellett javít: Gelb, Novi-szád, Kralja Petra II. 23.**

— **Szubotici hírek.** Danyi Erzsébet 28 éves szubotici lány a Kopunoviceva 176. számú laká-sán anyagi gondjai miatt zsír-szó-dát ivott. Súlyos állapotban szállít-ották kórházba. — Darabos Ist-ván földműves vasárnap délután 6 éves fiával együtt kocsizott. Lovai megbokrosodtak, a kisfiu le-zuhant az uttetre és súlyos sérü-léseket szenvedett. — A légvédel-mi hivatal felhívja az ipari üzemek és gyárak tulajdonosait, hogy épü-leteiket légvédelmi szempontból álcázzák. — Tegnap Szuboticián az éő hizottsertést 12—12.50 dinár-ért vásárolták.

... Igen, de az *Talol* terpenines

— **Beválik a faszéngázzal hajtott autó.** Bécsből jelentik: Faszéngázzal hajtott gépkocsikon tette meg az 1200 kilométeres utat kilenc autós Plauen-ből a Grossglocknerre. A próbaut ki-tűnően sikerült.

Néhány cseppnyi »Növényharmat« Szájvizének ad tartalmat!

— **Halálozás.** Özv. Gyarmati József-né 72 éves moraviciai urasszony szombaton este hosszas betegség után elhunyt. Temetése az egész község osz-tatlan részvétele mellett folyt le.

NOVISZÁDI TERMÉNYTÖZSDE

Rozs bácskai 295—300, bánáti 290—295, árpa 62—63 kilós, bácskai és szerémi 310—315, tavaszi szerémi 375—380, tavaszi baranyai 380—385, zab bácskai, szerémi és szlavóniai 290—295, kukorica bácskai és bánáti 302.50—305, buzaliszt nullás, bácskai és bánáti 530—535, bab bácskai 452.50—455, szerémi 455—457.50, sertészir kannákban 1900—1925. A buza hivatalos árai augusztus 15-től augusztus 31-ig: 2 százalékos 70 kilós 238 dinár, 71 kilós 240.50, 72 kilós 243, 74 kilós 248, 75 kilós 250.50, 76 kilós 253, 77 kilós 255.50, 80 kilós 263, 81 kilós 265.50 dinár.

KÜLFÖLDI TÖZSDEÁRLATOK

Zürich: Beograd 10, Páris 9.95, Lon-don 17.66, Mlano 22.15, Berlin 175.40, Bécs 5.25, Bukarest 2.25.

Pesti posta

MATUSKA KARMESTER LETT egyelőre csak a váci fegyházban, ahol életfogytiglani fegyházbüntetését tölti. A »ziatorbágyi rém« részint a fegyház könyvkötő műhelyében dolgozik, részint a rabok ének és zenekarát vezényli. Üres óráiban persze újabb világrengető találmányokon töri a fejét.

GYERMEKEK JÁTSZADOZNAK egy pesti parkban. Egyik közülük egy kisfiú a kellesténél is rakoncátlanabb: társainak gáncsot vet, a kislányoknak meg a haját cibálja. Német nevelőnője szigorúan rászól: »Komm her Jancsika«. Jancsika visz szacsattan: »Azért se komok«.

SZIGORUAN RANGREJTVE két napig Budapestten tartózkodott Károly svéd herceg, a norvég király unokaöccse. A fiatal herceg gazdasági tárgyalásokat folytatott több irányban és közben szorgalmasan strandolt a pesti portokon.

XIV. RENÉ. A Vigszínházban már kiosztották a szezonnyitó ujdonság szerepeit. A darab címe: XIV. René. Egy képzeletbeli kisországból játszódik le a cselekmény. A kisország királynője René. Férjhez kell mennie a szomszédos nagyhatalom urához s ekkor a két ország egyesül. Képzeletbeli játék, hír szerint sok tréfás, időszerű vonatkozással. Például a képzeletbeli országban is van »vonal«. A René-vonal, amely a miniszterek szerint megvédi René mindenki ellen. Akik olvasták a darabot, azt állítják, hogy siker lesz. Ha csak a René-vonalon nem lesz baj. A vonalak ma bizonytalanok.

GÁL FRANCISKA PESTRE ERKEZETT. Nem nagy esemény. Nincs benne semmi feltűnő. Megérkezett és tovább utazott férje birtokára. Ami feltűnő, mindössze az, hogy ez alkalommal a sajtóban elmaradtak a nagy Gál Franci-cikkek, riportok. Ennyit változott a világ — legalább külső megnyilvánulásában.

PAULINI BÉLÁNAK, a Gyöngyösbokrétá kiváló megszervezőjének szólnak egy ismeretlen következő sorai: »Nagy élvezettel néztem végig a Gyöngyösbokrétá előadását. Különös érdeklődéssel figyeltem a táncot, amelyet a barti legények lajbiban és fehér gatyában jártak. De egyszerre csak meghökkenem. A lajbi alól — egy hozentráger villant ki. Nem hiszem, hogy a barti népviselet része volna a hozentráger, hiszen még nincs száz éve annak, hogy polgári körökben terjedni kezdett ez az idegenből importált ruhadarab, nem csekély mértékű csufolódás közepette. Annyi bizonyos, hogy a népi táncokhoz nem tulságosan illik. Béla bácsi le a hozentrágerrel«.

SZÁZ-SZÁZÖTVEN magyar érkezett görög hajón Newyorkból Athénbe a múlt hét vasárnapján. Nagy részük azóta már meg is érkezett Budapestre. Az Amerikában rekedt magyarok második csoportja szeptember elejére érkezik Európába hír szerint, köztük lesz Hunyadi Sándor is.

»ÉGETT A PARLAMENT«. A szentistvánheti látványosságok sorozatában, különösen nagy közönséget vonzott az a nem mindennapi attrakció, amelyben vasárnap gyönyörködött a sokezerfőnyi közönség. A budapesti tűzörség rendezésében »égett a parlament«. A központi és több kerületi készülség a tűzjelzés

ZENE FILM SZÍNHÁZ MŰVELŐDÉS MŰVÉSZET IRODALOM

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a Csárdás noviszádi előadása iránt

A szubotícai műkedvelők szombaton és vasárnap lépnek fel a Polgári Magyar Daloskörben

Jelentettük már, hogy a szubotícai Magyar Olvasókör kitűnő szintársulata szombaton és vasárnap Noviszádon vendégszerepel. A Polgári Magyar Daloskörben lépnek fel a tehetséges szubotícai színészek, és előadják a Csárdás című pompás operettet. A Csárdás az utóbbi évek egyik legnagyobb magyar sikere volt. Szubotícán a Magyar Olvasókör műkedvelői

eddig már kilenceszer adták. Bizonyos, hogy noviszádi előadásuk is elsőrendű lesz, tekintettel arra,

hogy a szereplők között vannak a következők: Raczkó Ilus, Weisz Magda, Garay Béla, Vincze Mihály, Keresztési Sándor, B. Török Mancsi és Köhalmi Pál

Az előadás iránt Noviszádon általános érdeklődés nyilvánul meg. miután a szubotícai együttes elsőrangú művészi értékét mindenki ismeri. Jegyek elővételben a Daloskörben és az Ábrahám-féle könyvkereskedésben kaphatók 10—30 dináros árral.

A hüvös idő ellenére is

jól sikerült az Adamovics-telepi Olvasó és Gazdakör műsoros kerti mulatsága

A noviszádi Adamovics-telepi Olvasó és Gazdakör szombaton este rendezte meg utolsó idei műsoros kerti mulatságát, amelyre a hüvös idő ellenére is igen szépszámú érdeklődő gyűlt egybe. A jól összeállított műsor simán, gyorsan pergett le. Kovács Imre tárogató megnyitója után Bischof Rózsika és Garay János magyar nótákat adtak elő, majd a két Papp kislány magyar táncokat lejtett olyan sikerrel, hogy a számot kétszer is meg kellett ismételnük. A műsoron kacagató egyfelvonasosok is szerepeltek, amelyekben végig kitűnően szerepeltek: Mazány Rózsika, Erdős Ilonka, Labanc Györgyné, Fürjes János, Toma Imre,

Papp János, Kovács József, Horváth Árpád, Vasas András, Gubik Sándor, Gubik István, Fajin István, Labanc Ferike és Jankovics Janika. A műsort a Református Olvasókör kitűnő tornászszakosztályának nagy érdeklődéssel kísért tornabemutatója zárta le Haller Géza vezetésével.

Néhány szereplő könnyelműen elmaradt az előadásról. A helyettük beugrott Mazány Rózsika és Labanc Györgyné igen jól oldották meg feladatukat.

A műsor után hangulatos táncmulatság következett Kovács Imre zenekarának közreműködésével. A tánc a reggeli órákig tartott.

„Már 3000 szájharmonikát megettem”

A londoni Savoy-jazz virtuóza egy pesti cégnél csomagolófiú

(Budapest, augusztus.) — Remélem, az ártatlan leleplezésből, ami kis riport-formában itt következik, nem lesz harag. Tehát:

— Kedves Mester, le az álszakállal, fel a fejjel és ne tagadja, hogy a világhírű mókamesterhez van szerencsém...

A zömök fiatalember szemmeláthatólag meghökken a szavak hallatára de csak óvatosan emeli rám a tekintetét, hogy közben ideje legyen gondolkodni. Nem leplezheti meglepetését és ijedségét, ezt bizonyítja az is,

után néhány perccel a helyszínen termelt és bravuros ügyességgel »eloltotta a veszedelmes tüzet.« A közönség lelkes tapsokkal honorálta a tűzoltók artista mutatványoknak is beillő bámulatosan fegyelmezett működését

A KANADAI TORONTÓBAN székeltő »First Canadian Export & Port Co Ltd.« J. P. Barclay nevű alkalmazottjának esetén igen sokat nevetnek pesti kereskedői körökben Barclaynak nézeteltérése támadt a társaság vezérigazgatójával, aki az évtizedek óta szolgáló tisztviselőt bün-

hogy kiejti a dobozt a kezéből, amit éppen csomagol.

— Pszt — sziszeg, majd körül néz és folytatja.

— Mindent elmondok, de nem itt és kérem, hogy ne beszéljen tovább...

Örömmel egyezem bele, mert természetesen, hogy nem beszélgethetnék fesztelenül a nagy elektromos-gyár rak tárában, a csomagolópult mögött Doddy Hohney-val, vagy ha úgy tetszik magyar nevén Pösz József szájharmonikavirtuózzal, akit Budapest mozilá-

teséből a cég londoni expozitúrájához helyezte át. A tisztviselő nem fogadta el az áthelyezési rendelkezést, mire a cég azonnali hatállyal elbocsátotta kötelékéből. Perre került a dolog és a felek felebbezése folytán a legfelsőbb Törvényszék most érdekes ítéletet hozott — a tisztviselő javára. Az ítélet szerint senki sem kötelezhető arra, hogy »szabad akarata ellenére életveszélyes körülmények között teljesítse munkáját.« Márpedig mondja az ítélet — Londonban most életveszélyes lenni.

Fóthy Ernő

togetó közönsége az angol filmek után biztosan felismerne így az életben is.

O ES A ZSÓFIA

— Vagy's, kezdjük ott — teszem fel az első kérdést mindjárt a gyár kapujában, amikor kilép az órabéres munkás — mikor utazott el hazulról?

— Tíz évvel eze-ott, pontosan tizenhatéves koromban a Zsófia-hajón...

Megtudjuk, hogy Pösz Józsefnek egy tucat filléres szájharmonika volt a zsebében, a hajón szórakoztatta az utasokat, amíg megérkezett Bécsbe. A hosszu hányódásokról, megpróbáltatásokról, talán unalmas lenne írni, mert azokat minden valamire való világsztár életrajzából ismeri az olvasó.

— De hogyan került kedves Mr. Doddy Hohney Londonba, a Savoy-jazzba szájharmonikásnak?

— Messzire kell visszafelé gondolkoznom — válaszolja Pösz József, aki kénytelen-kelletlen beletörődik már abba, hogy ki van szolgáltatva az újságíróknak. — Ott kezdem, hogy hároméves voltam. A józsefvárosi bucsu napján egy szájharmonikával ajándékozott meg az édesapám. Így kezdődött. Ettől kezdve csak szájharmonikáztam és gyűjtöttem a szájharmonikákat. Hatéves koromban már minden pesti bazárban és hangszerkereskedésben így ismertek:

Józsí gyerek, a szájharmonikás!

Az éjjel-nappali (és a családtagokra bizonyára bolondulást jelentő) szájharmonika gyakorlatozás, a külföldi artistaszervezők, a lokálfellegéseken keresztül, ha sok-sok könyöklés után is, de mégis

a világhírű Savoy-jazzig vezetett.

A nem kis karriernak azonban az érdekessége mégis most következnek:

10.000 DOLLÁR

— Kérem — vallja be Doddy Hohney — én a kottát még ma sem ismerem! Ez azonban cseppet sem izgat és a világhírű sem tanulnám meg a fekete pontok, a zászlók, a szünet és ütemjelkeket rengetegét, mert

pont az a kabálám, hogy nem ismerem a kottát.

Nem ismerem, de azért 9000 számot »fuvok« fejből és kapásból.

Közben felolvad a Mester idegenkedése:

— A háboru miatt kellett elhagynom Londont. Jól esik itthon lenni, de világhírű sem akarok szerződést, vigyázok a nevemre, titokban maradok, élek és dolgozom addig, ameddig lehet, mert vissza akarok jutni a Savoy-jazzbe.

És onnan tovább Amerikába, a tizezer dolláros fellépti díjig.

Pösz József szülei egyszerű emberek, ő sem akar itthon több lenni. Ahogy ma szokás mondani: minden okmánya rendben van, de szívesen csomagol a nagy cégnél, mert jól tudja, hogy senki sem lett még próféta a saját hazájában. Pedig:

— Uram, én akár hiszi, akár nem, így, ahogy mondom, már

megettem 3000 szájharmonikát.

Mert egy-egy Savoy-hangverseny után »kivan« a szájharmonika. Igaz, én is kivagyok.

Pösz József néhány hete van itthon. Budapestten még talán senki sem sejteti, hogy a Káldi-utca 50. számú háznak ilyen nevezetes ember az új lakója. Legfeljebb arról beszélnek, hogy milyen furcsa ember költözött oda. Rengeteg szájharmonikája van, a legkisebb alig két centiméter és a legnagyobb két és fél méter hosszú!

Majoros Barna

A KIBIC BELESZÓL

A szenvedélyes kávéházi kibic izgatottan fordul oda az alszó társasághoz:

— Uraim, hagyják már abba a kártyázást! Haza kell mennem...

KÖZGAZDASÁG

Igy kell eladni!

Tizenkét szó többet ér mint 146 mondat — Kérdések, amelyekre senkisésem válaszolhat „nem”-mel

Az amerikai könyvesboltokban a bestsellerek közé került Elmer Wheeler »Tested Sentences That Sell« című könyve. Ez a könyv nem regény, nem életrajz, nem izgalmas utelírás vagy detektívkaland, ez a könyv mindössze arról szól,

hogyan kell eladni, hogyan kell a vevővel bánni — de izgalmasabb olvasmány, mint egy Edgar Wallace-kötet.

Wheeler eredetileg hirdetési szakember volt és 1927-ben egy baltimorei napilap hirdetési osztályát vezette. A város egyik nagy áruháza hatalmas hirdetéseket közölt Wheeler lapjában, de az eredményel nem volt megelégedve.

— A hirdetések rengeteg embert csábítanak az áruházba — panaszkodott Wheelernek az áruház vezérigazgatója, — de

a vásárlások egyáltalában nincsenek arányban az érdeklődők nagy számával.

A sokezer dollár, amibe a hirdetés került, kidobott pénz volt.

AKIK NEM TUDNAK ELADNI

Wheeler persze kardoskodott, hogy nem a lap publicitásban rejlik a hiba, hanem az áruházban kell keresni a fiaskó okát. Felajánlotta, hogy maga vizsgálja ki az ügyet és a vezérigazgató engedélyével megkezdte figyelő munkáját a hatalmas áruházban. Pár na-

pi megfigyelés után azonnal látta a hibát:

az áruház eladói nem tudnak eladni.

Meggyőződés nélkül össze-vissza fecsegnek és beszédük egyáltalában nem tudja meggyőzni a vevőt. Az eladók tervszerűtlenül dicsérik az árut, nem tudnak röviden rámutatni a lényegre, a sok felesleges dicsérettel, ötletszerű rábeszéléssel valóságilag kifárasztják az érdeklődőt, aki örül, ha meg tud szabadulni a szószátyár eladótól.

Wheeler megállapította, hogy — például — az illatszertályaiban az eladók 146 különböző az eladók 146 különböző mondatot igyekeznek rábeszélni borotvaszápon vásárlására.

Wheeler átvette két napra ennek az osztálynak az irányítását és kioktatta az eladókat, hogy a borotvaszápon dicséretére mindössze egy mondatot használjanak:

— Uram, ha feleannyi idő alatt akar borotválkozni, akkor vegye ezt a borotvaszápon.

Az eladók ettől kezdve ezt a mondatot variálták — és a borotvaszápon forgalma 300 százalékkal emelkedett. Hasonló sikere volt Wheelernek a többi osztályon is.

Az áruházban tapasztaltak után, Wheeler otthagya az újságírást és minden idejét arra szentelte, hogy megtanítsa az üzletem-

bereket, az eladókat, eladónőket az eladás művészetére.

A HUSÍTÓ ITAL PELDÁJA

Az egyik vállalat, amely malátás tej-husítót hozott forgalomba, arról panaszkodott, hogy a fogyasztók igen kis része kér csak tojást a malátás tejbe, pedig ez igen jelentős külön hasznot jelentene. Wheeler végigjárta a vállalat elárúsítóhelyeit és azt tapasztalta, hogy az elárúsítóhelyeken kivétel nélkül azt kérdezik a fogyasztótól: »Üssek be'e egy tojást is?!!« A rendelők 90 százaléka erre a kérdésre így felelt: »Nem«.

Wheeler utasította a lányokat, hogy a jövőben a kérdést így adják fel: »Egy vagy két tojást üssek bele?«

Amióta így kérdezik a vevőket, a fogyasztók 30 százaléka egy, 8 százaléka pedig két tojást ütlet a malátás tejbe.

Wheeler általában azt tanácsolja, ne kérdezzük a vevőtől: parancsol-e, hanem: melyiket parancsolja? Ne adjuk fel a kérdést úgy, hogy a vevő választhasson valami és semmi között. A kérdést mindig úgy kell fogalmazni, hogy ar-

ne lehessen egyszerű »nem»-mel vagy »nem kérek»-kel válaszolni.

Egy mondat sokszor ezer dollárokat jelent, mondja Wheeler példának felhózza egy új modern szálloda esetét. A szállodában 3.50 dollárba került a legolcsóbb és hat dollárba a legdrágább szoba. A szálloda vezetősége azt tapasztalta, hogy az olcsó szobák igen kapósak, de a drágák sehogyssem fogynak. Wheeler beállt a szobafőnök pultra mögé és napokig fi-

gyeltte a szobakiadást. Megérkezett a vendég és első kérdése ez volt: Milyen árban vannak szobák? Erre a szobafőnök így felelt: »Három és fél dollártól fel-lebb«. A legtöbb vendég 3.50—4.50 dolláros szobát vett ki. Wheeler azt tanácsolta a szobafőnöknek, hogy foridtsa meg a választ és mondja: »Hat dollártól lejjebb« vagy »a legdrágább szobánk hat dollárba kerül«. A kísérlet bevált, **attól kezdve sokkal jobban fogytak az 5.— és 5.50 dolláros szobák.**

Természetesen nemcsak ügyes mondatok, hanem jól megválasztott cselekedetek is kellenek az üzleti forgalom javításához. Például egy butorszálítási vállalat, Wheeler tanácsára, utasította munkásait, hogy a lakásba érkezés után vegyenek elő szappant és törülközőt, kérdezzék meg hol moshatnak kezet és

csak megmosott kézzel nyuljanak a butorokhoz.

Ez a kis figyelem annyira feltűnt a költözőknek, hogy a céget sorra ajánlották ismerőseiknek és a forgalom hatalmasan fellendült.

A helyesen megfogalmazott mondat életet menthet, írja könyve végén Wheeler. Egyszer tanúja volt egy öngyilkossági kísérletnek. Az öngyilkosjelölt kimászott egy felhőkarcoló tizennyolcadik emeletének párkányára és nagy lelki erővel készült a halálugrásra. A szomszédos ablakokból rémült emberek igyekeztek visszacsalogatni, de ő sem szép szóra, sem fenyegetésre nem hallgatott. Kínálták kávéval, borral, állással, ha munkánélküli, de az e'szánt »jelölt« egyre csak azt hajtogatta, hogy neki meg kell halnia. Egyszerre a szen-

megfosztott bennünket. Egy rendőrkapitány, meg egy csapat rendőr aztán elvégzi a többi

— De hiszen a nyilvános botrányt mindenképpen kerülni akarjuk...

— Igen, de csak addig, amíg életünk veszélyben nem forog. Különben is Thaisz meg fogja nekünk tenni azt a barátságot, hogy kéz alatt fog intézkedni kiszabadításunkról.

Artur, akiben felülkerekedett a jobb belátás, rászánta magát, hogy a megfigyelő szerepére szorítkozzék.

Rudi most előhívta a komornyikot, aki az urak tanácskozásának láttára előzőleg visszavonult.

— A bárónő semmit sem tud még arról, hogy sógorom nem aludt idehaza?

— Nem, semmit. A komorna előtt nem említettem, eddig csak a portás tud róla.

— Helyes. Ha keresni fogják a nagyságos urat, az én felelősségemre mondja azt, hogy korán reggel velünk együtt eltávozott.

Ugyanezt az utasítást kapta Ruditól a portás is, amikor Arturral és Praczekkal együtt a palotából eltávozott.

Kint az utcán Artur nehéz szível e'vált Rudiéktól s nekivágott a budai utcáknak, hogy nyugtalan közzalással csillapítsa fölzaklatott idegeit.

Rudi és Praczek becsengetett a konzulátus kapuján.

A portás fölnyitotta a kukucs-kálót.

Izgalmas történel a száz év előtti Budapest mélysegeiből

»A bűnösök meglakolnak, a jók elveszik jutalmukat.«

(151)

De megbotránkozásához még egy más, szíjabb érzés is társult. Ezt a levelet szüleinek gyíkosa írta! Maga nevezi meg magát! A gyilkos itt van a közelben, néhány lépésnyire tőle. A bosszúállás alkalma tehát elérkezett!

Artur nem szolt semmit, arcát ijesztő sápadtság öntötte e'.

Összeszorította a fogát és zsebében megmarkolva a revolver agyát, há'alkodott magában, hogy a fegyvert elindulása e'ött csak úgy ösztönszerűen magához vette.

Rudi észrevette Artur nagy sápadtságát s arcának kegyetienne vált, e'szánt kifejezését.

Eszébe jutott, hogy mily végzetessé vá'hatik a találkozás a gyilkos és a meggyilkolt szülők gyermeke között.

— Ezt meg kell akadályozni! — határozta el magában.

— Nincs kétség benne, hogy a bácsit maga elé bocsátja Mallóry, —mondotta mintegy hangosan gondolkozva. — A Praczek-névre föl fog tárujni az aító. S talán én

is bejuthatok, mert én is tudok majd mondani valami varázsigét. De te, kedves Artur, semmiképpen be nem juthatsz. De nem is szabad velünk jönnöd! Nem kezeskedhetel, hogy szemtől szembe kerülve szüleid gyilkosával, nem ragadod-e magadat jóvátéhetetlen önbíráskodásra.

A fiatalember küzdeni látszott magával.

— De szükséges is, hogy közüünk valaki kint maradjon s úgy várja a fejleményeket. Evégre is, ha még mi is bejutunk a konzulátusi épületbe, szinte va'amennyien a báró hatalmában leszünk s gondolnunk kell arra az eshetőségre, ha minket is bebörtönöz. Akkor neked kell munkához fognod, Artur.

— S mi lenne a tennivalóm?

— Ha pár óra a'att mi sem térünk vissza, elmegy Thaisz főkapitányhoz s bizalmasan megje'ent nekí, hogy magánygyűből kifolyólag összekoccantunk a konzulálal s ő személvés szabadságunktól

A levél ott hevert az ezüsttál-cán, az egyik kis asztalon.

Rudi röviden tanácskozott Arturral s aztán így szolt a komornyikhoz:

— Helyesen tette, hogy sógorom utasítása nélkül nem adta át a levelet a bárónőnek. A levél rosszindu'atu kezekből jön s nem szabad, hogy a bárónő tudomást szerezzen róla. Én átvesszem s föl-bontom, mert talán tájékoztat sógorom hollétéről.

Rudi most fölvette a levelet s gyorsan föltepte.

A levél tartalma ez volt:

»Mallóry Zdenkóné, alias Rác Ferencné asszonynak.

— Asszonyom, ha második számú férjéről közelebbit megtudni óhajt, sziveskedjék hozzám fordulni további föl'világosításért, mert ő a fiacskánkka', szeretett Emílemmel együtt jelenleg akaratukon kívül az én vendégszeretemet élvezi.

Elsőszámu férje,
Mallóry Zdenkó báró.

Rudi elhű'vé és felháborodva olvasta ezeket a sorokat, s hálát adott az Istennek, hogy kellő időben meg tudták akadályozni a gyalázatosságot, amellyel a báró rá akart törtüni a mítsem sejtő Vasváry bárónőre.

— Amilyen gonosz, éppen o'yan cudar is —mondotta, átnyujtva a levelet Arturnak, — aki hason'ó nagy megbotránkozásal olvasta a báró sorait.

ben lévő felhőkarcolóból átkiabált neki egy szép fiatal leány:

»Menjen be onnan, ne csináljon magából bolondot. Mit szól majd a sweetheart-ja, ha így látja.«

Az elszánt öngyilkosjelölt pillanatok alatt eltűnt a párkányról. A szép lány legsebezhetőbb pontjánál fogta meg: a hiúságánál.

»»»»»★«««««

□ A vajfogyasztás korlátozása Finnországban. A vajfogyasztás racionalizálásának első hete után nem lehet még teljes képet alkotni az intézkedés eredményéről. A kormány célja ugyanis az volt, hogy a vajfogyasztás körül mutatkozó nehézségeket kiküszöbölje. A háború előtt Finnország mintegy 80.000 tonna vajot exportált, a kivitt azonban nemsokkal a háború kitörése után, még az elmúlt év őszén, éppen a belföldi szükséglet zavartalan ellátása miatt teljesen beszüntették. Ez azonban nem mutatkozott kielégítőnek, mert a legfontosabb nyersanyagok hiánya következtében a margaringyártást is nagy mértékben kellett korlátozni. A belföldi vajfogyasztás az elmúlt hónapok során olyan mértékben felduzzadt, hogy az eredeti mennyiségnek csaknem háromszorosára emelkedett. A kormányhoz közelálló körökben bíznak abban, hogy a korlátozás szigorú végrehajtása révén sikerül a vajellátás terén minden nehézséget kiküszöbölni.

Reggeli Újság
a magyarság napilapja

— Jelentse azonnal urának, — szólt be parancsoló hangon Rudi németül — hogy Praczek akar azonnal beszélni vele. Praczek, a Rókus-kórházból, fiával együtt.

Olaszul is megismételte e szavakat, amikor megértette, hogy a portással ezen a nyelven kell beszélni.

A kukucska'ó becsukódott.

A lépcsőfeljártnál örködött a vadász, aki Micit a portába hozta: annak kiáltotta oda a portás, hogy jelentse a kapitánynak, ki kér bebozsáttatást és sürgős találkozást vele.

A vadász fölment az emeletre s a hallban éppen akkor találta Madéiróval, amikor az a tűz után megfürödve és átöltözködve abba a lakosztályba sietett, ahol hátrahagyta Micit, Paoló őrizete alatt.

Mikor Praczek nevét meghallotta, szinte sóbálvánnyá lett a csodálkozástól.

Praczek? Hiszen azt tizenöt esztendővel ezelőtt, amikor a mérget megitta, ő sajátkezűleg zárta koporsóba. Azóta halottnak hitte. Élne csakugyan?

Meglepetése oly nagy volt, hogy maga sietett le a kapuhoz, meggyőződni a valóságról.

Kinyitotta a kémlőrést s kitekintett az utcára.

Majd fölkiáltott a bámulattól.

Megöregedve és megöszülve, csakugyan Praczek állott a kapu előtt.

Praczek is rögtön megismerte Mallóry bárót, aki fekete szakál-

Rekordlátogatottságra számít a budapesti őszi lakberendezési és háztartási vásár

Budapestről jelentik: Több mint négyszáz kiállító vette eddig igénybe a szeptember 5-én megnyíló Őszi Lakberendezési Vásáron számukra kijelölt helyet. Rajtuk kívül hét, egyenként is országos érdeklődésre számító külön csoport foglal helyet az Iparcsarnokban és a fővárosi pavilonban. Mire megnyílik az Őszi Vásár, oly árubőség és oly szenzációs tömeg torlódik a budapesti városigeti vásárterületen, hogy ez a vásár még e mai nehéz körülmények ellenére is

Ebiztosan számíthat rekordlátogatottságra.

A külföldi közönség már augusztus 25-nek 0 órájától kezdve igénybeveheti a vásár rendkívüli utazási és vizumkedvezményeit. Ezek a kedvezmények mind Jugoszláviában mind Magyarországon úgy jövet mint menet

50—50 %-os utazási engedmény és díjmentesen beszerezhető vizum.

A kedvezmények igénybevételére jogosító utazási igazolványokat a vásár rendezősege már szétküldötte és illet bárki szerezhethet minden magyar külképviseleti hatóságnál. A díjmentes vizumot rövid uton és közvetlenül adják meg a magyar külképviseleti hatóságok. A vásár szeptember 5—10-ig tart, de az utazási és a vizumkedvezmények szeptember 26-ig maradnak érvényben. A vásárigazó'vánnyal és a díjtalan vizummal Budapestre érkező látogatók Budapestben a Fővámházban kötelesek tartózkodási engedélyt kérni, amit szintén díjtalanul és szintén rövid uton adnak meg, de az engedély kiállításakor 250 pengő kezelési illetéket kell leróni.

««(IIII)»»»

□ Több millió hektár új termőföld Németországban. Berlintől jelentik: A talajjavításra és új föld nyerésére irányuló erőfeszítések Németországban eddig is hatalmas eredményeket értek el: hozzájárultak ahhoz, hogy Németország a háború alatt is tovább építhette ki élelmezési bázisát. A régi német birodalomban (az 1938. óta visszacsatolt területeken kívül) 46 millió hektár legelő és 4 millió hektár szántóföld szorul lecsapolásra illetve kiszáritásra. A talaj nedvességének szabályozása után ezeken a területeken 20—30 százalékos hozadéktöbblet remélhető, ami két millió hektár új föld termésének felel meg. Megöntözésre a

következő évek folyamán körülbelül 32 millió hektár földterületen kerül sor, aminek eredménye előre'áthatóan 13 millió új föld megszerzésével érkező újabb millió hektárt a ma még alig kihasznált lópusz területek javítására eredményez majd, egy negyed milliót pedig gátak építésétől remélnék. A következő években csupán a régi német birodalom területén összesen 45 millió hektár új, eddig mezőgazdaságilag ki nem használt földdel bővül a német élelmezési bázisa. Ez az eddig is megművelt területeknek több, mint egy hatodát jelenti. Az 1938. óta a Birodalomhoz csatolt területeken még sokkal nagyobb földdarabok várnak talajjavító munkálatokra.

□ Beiratások a moravicai tanonciskolába. A sztaramoravicai Ipartestület vezetősége közli tanoncokat tartó mester tagjaival, hogy a tanonciskolai beiratkozások e héten csütörtök, péntek és szombaton lesznek este 6 órakor az Ipartestület hivatalos helyiségében. A mesterek kötelesek tanoncaikkal személyesen megjelenni a beiratás végett. Akik fenti határidő alatt a beiratást nem végzik el, azoknak kérvényt kell beadniuk a beiratkozás tárgyában. Az Ipartestület vezetősége figyelemzeti egyben úgy a mestereket, mint a szülőket, hogy a szerződöttest szeptember 1-ig eszközöljék, mert ellenesetben a tanonc nem járhat iskolába és egy évet veszít, tekintettel arra, hogy segédvizsgát csak az a tanonc tehet, aki kijárta mind a három ipariskolát.

□ 632.000 ha. új földet csapoltak le Németországban. Berlintől jelentik: Németország tervszerű vizgazdálkodással 1933 óta kerekén 632.000 hektár új földet nyert. A vadvizeket 1724 km. hosszúságban szabályozták, 91 millió köbméteres völgyzáró gátakat építettek, 185.000 hektár földet száritottak ki nyílt árok segítségével, 164.000 hektárt pedig lecsapolással, 100.000 hektár földet folyók szabályozásával (3900 km-en át), 21.000 hektárt termékenyítéssel és végül 55.000 hektárt föltések építésével tettek mezőgazdasági használatra alkalmassá.

««(IIII)»»»

CSÖDDE MENT A NATTA, AZ EGYETLEN TÜRÖK UTAZÁSI IRODA
Segített másoknak más országba menni. Ez iroda, — de most nem utazik senki; S mert menni kell minden zárva volt előtte.
Az iroda ment hát — más hely híján — esődbe.

FANYAR TÓBIÁS

lával most még jobban hasonlított az egykori, álszakállas Fekete Pistához, mint abban az időben a simaállu Mallóry báró.

— Nyisd ki, Pista, — szólt be a nyukon Praczek — nagy örömhírt hozok. Nagy szerencsét a te szármagad!

Mallóryt annyira meglepte Praczek életbenléte, s nemvárt megjelenése és szűk, de sokatmondó szavai is oly kíváncsivá tették, hogy gondolkodás nélkül utasította a portást a kapu fölnyitására.

Mikor a kapu föltauult, Praczek és Rudi belépett a boltozatba.

Most volt még csak nagy Mallóry álmélkodása, amikor egész élő vá'óságában maga előtt látta Praczekot, de nem mint egyszerű enbeit, mint volt hajdanában, hanem mint igazi nagyurat, drága prémes bundában és cilinderben.

Nem állhatta meg, hogy föl ne nevesse.

— Ugy látom, Praczek koma, — mondotta még mindig nevetve — hogy neked éppenséggel nem ártott meg, hogy egy darabig főuri sirboltban pihentél. Véniségedre igazi ur lett belőled!

— Elta'áltad. Nagy ur lettem, mert disznó gazdag vagyok.

Mallóry most Rudit mérte végig fürkésző tekintettel.

— Fiam, Biró Rezső, — mutatva be Rudit Praczek s aztán kedélyesen hozzátette: — Miután már nagyon öreg vagyok, egy lépést sem tehetek fiam támogatása nélkül.

A báró futó pillantást vetett Praczek erőteljes alakjára s pirospozsgás ábrázatára és szárazon mondotta:

— Tudod, hogy nem szoktam tárgyalni, tanuk jelen'étében.

— A saját fiam nem megy idegenszámba, rád nézve sem. Különbösen sem azért jöttem, hogy tárgyalgassunk, hanem azért, hogy megosszam veled a szerencsém. Pénzt hoztam, Pista, nagyon sok pénzt!

Mallóry újra nagy szemeket meresztett.

— Pénzt hoztál nekem? Ugyan mit akarsz meghálálni? Azt, hogy bezártalak a koporsóba, vagy hogy tizenöt évvel ezelőtt elvittem a pénzedet?

— Kerüljünk beljebb s akkor bővebben megmagyarázom a dolgot.

A báró azon helyiség felé indult, amelyben a késdobáló titkár fogadta előző nap Rókat, de aztán mást gondolt s fölvezette az emeletre látogatóit.

(Folytatjuk)

A kormány ellenőrzési a kicsinybeni árakat

A földművelésügyi miniszter szerint az idén Jugoszlávia terméketlen vidékein nem lesz éhínség

Beográdból jelentik: A Jug. Kurir című közgazdasági közlöny szerinti közgazdasági közlöny szerint a kormány a drágaság növekedésének megakadályozására új rendelet kiadására készült.

A rendelet felhatalmazza a másodfokú közigazgatási hatóságokat, hogy saját hatáskörükben állapítsák meg a kicsinybeni legmagasabb árakat.

Ennek a rendelkezésnek az a célja, hogy korlátozza áremelkedését azoknak az árucikkeknek, amelyeknek árát a kormány nagyban már maximalta.

Dr. Csubrilovics Bránko földművelésügyi miniszter Banyalukán az újságíróknak kijelentette, hogy a kormány a terméketlen vidékek el látását teljesen biztosította.

A terméketlen hegyi vidékek lakói nem fognak éhezni a télen át sem, mindamellett, hogy az idén a buzatermés igen gyenge volt.

Azt, hogy a passzív vidékek lakossága éhínség előtt áll, csak a kormány ellenségei hirdetik, akik ezzel az alaptalan híreszteléssel akarják a kormány helyzetét gyengíteni. A kormány 76 gabonarakárt létesít, amelyek a passzív vidékek rendelkezésére állnak.

«(★★★)»

□ Kedvezményes jegyek a lyublyanai nagyvásárra. A lyublyanai nagyvásár — mint már jelentettük — augusztus 31-én, szombaton délelőtt nyílik meg ünnepélyes külsőségek között. A vásáron szinte határtalan bőségben vonul fel a szlovén gyáripar és kisipar, valamint háziipar minden remeke. Azonkívül a földművelők is igen szép termékeket állítanak ki. A házasszonyokat nagy szabású baromfikiallitással lepik meg. Külön érdekessége lesz a nagyvásárnak a fogászati és a turisztikai kiállítás, azonkívül a motornélküli repülőgépek bemutatása. A kiállításra szállított tárgyak után a vasút kedvezményes fuvardíjat számít. A vásár vidéki látogatói 50 százalékos vasúti kedvezményt élveznek. A vidéki látogatók kedvezményes áron kapnak belépőjegyet, ugyanis 25 dinárért 5 nappali és 5 esti látogatásra jogosító jegyet válthatnak. Egyébként az egyszeri látogatásra szóló jegy ára 10 dinár.

□ Aktív a jugoszláv külkereskedelmi mérleg. Beográdból jelentik: Hivatalos közlés szerint Jugoszlávia ez év júliusában összesen 300.000 tonna árut vitt külföldre 578 millió dinár értékben. A múlt év júliusában 322.000 tonna sulyu jugoszláv áru került külföldre 407 millió dinár értékben, tehát az idei júliusi kivitel értéke 170 millió dinárral nagyobb volt. Ez év júliusában 147.000 tonna árut hoztak be Jugoszláviába 475 millió dinár értékben, tehát a júliusi külkereskedelmi mérleg Jugoszlávia javára 102 millió dinár többletet mutat.

NYÁRI TRÉFA

— Miért jársz ki folyton az állatkertbe?
— A jegesmedvék közelében elfelejttem a hőséget.

SPORT

Jól szerepeltek a zágrebi atléták Csepelen

Pestvidék—Zágreb 67:57

A Horvát Atlétikai Szövetség válogatott csapata vasárnap Csepelen, a WMFC gyönyörű sporttelepén, mintegy 2.000 főnyi közönség előtt mérte össze erejét a pestvidéki válogatottal. A zágrebi atléták első komoly külföldi versenyükön elég jól szerepeltek.

A verseny maga érdekes és változatos volt s a magyarok megérdemelt győzelmével végződött.

Eredmények:
4x100 m: 1. Zágreb (Polasevics, Urbics, Lusicki, Klein) 45.4. 2. Pestvidék (Szönyi, Lőrincz, Antal, Vigh) 45.5. — Pontarány 2:5.

800 m: 1. Tárnoki P 2:00.2, 2. Strakar Z 2:00.6, 3. Marincsak P 2:03.4, 4. Kaiser Z 2:10.4. — 1:04-es első kör után Tárnoki könnyen győz. — 9:9.
Súlylökés: 1. Kovacevics Z 14.02, 2. Varró P 13.32, 3. Remete P 13.15, 4. Ivekovic Z 12.23. — Biztos győzelem. 14:15.

Magasugrás: 1. Abramovics Z 178, 2. Rosenberg Z 157, 3. Bánsági P 175, 4. Káson P 170. — A horvátok tehetségesek. — 17:23.

400 m gát: 1. Kohári P 58.4, 2. Vigh P 59.7, 3. Rosenberg Z 60, 4. Rehm Z 63.1. — 25:26.

100 m: 1. Simonyi P 11.2, 2. Urbics Z 11.3, 3. Klein Z 11.4, 4. Lőrincz P 11.5. — 31:31.

1500 m: 1. Rakonczai P 4:08, 2. Flass Z 4:12, 3. Molnár P 4:14, 4. Fabeta Z 4:33.2. — 38:35.

400 m: 1. Simonyi P 52.6, 2. Szönyi P 54, 3. Lusicki Z 54.7, 4. Kraus Z 54.9. — 46:38.

Diszkoszvetés: 1. Remez P 42.63, 2. Csurscsics Z 41.91, 3. Remete P 41.61, 4. Soics Z 39.59. A szél zavart. — 53:42.

3000 m: 1. Kotnik Z 8:47.4, jugoszláv csucs, 2. Farkas P 8:58, 3. Kilmann P 9:29, 4. Junek Z 11:48. — A nap nagy meglepetése. Farkas és Kotnik az utolsó körig megy együtt, a zágrebi futó nagy 300-as hajrával győz. — 58:48.

Távolugrás: 1. Urbics Z 692, 2. Pozsonyi P 649, 3. Gál Z 642, 4. Tóth P 616. — Urbics tud. — 62:55.

Svédváltó: 1. Pestvidék (Rác, Kárpáti, Szokolai, Tárnoki) 2:02.8, pestvidéki ker. csucs, 2. Zágreb (Klein, Urbics, Rheim, Strakar) 2:05.5 zágrebi ker. csucs.

A pontverseny végeredménye: 1. Pestvidék 67 pont, 2. Zágreb 57 pont.

ŐFELSÉGE II. PETAR KIRÁLY SERLEGET ADOMÁNYOZOTT A SZERBIÁN KERESZTÜLI KERÉKPÁROS VERSENY GYŐZTESÉNEK

A Szerb Kerékpáros Szövetség idei versenyének utvonala, mint már megírtuk, Beograd—Bosznia—Délserbia és Szerbián keresztül vissza Beográdba. A verseny rajta a beográdi Teraziján lesz, az indulásra Nikola Beslic miniszter fog jelt adni.

A verseny győztesének Őfelsége II. Petar király értékes serleget ajánlott fel.

Hogy áll a bajnokság?

SZERB LIGA				
1. BSK	2	2	0	10:1 4
2. Jugoszlávia	2	1	1	0 6:2 3
3. Bata	2	1	1	0 3:2 3
4. Szlávia	1	1	0	0 7:0 2
5. Vojvodina	2	1	0	1 2:1 2
6. Jugoszlávia (J)	2	1	0	1 4:2 2
7. Jedinstvo	2	1	0	1 1:4 2
8. BASzK	1	0	0	1 1:5 0
9. ZsAK	2	0	0	2 0:5 0
10. Gragyanszki	2	0	0	2 0:12 0

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG

SalBTC	1	1	0	0 2:0 2
Szolnok	1	1	0	0 1:0 2
Ujpest	1	1	0	0 4:1 2
BSZKRT	1	1	0	0 3:1 2
Szeged	1	1	0	0 3:2 2
WMFC	1	1	0	0 4:3 2
Ferencváros	1	0	1	0 2:2 1
Gamma	1	0	1	0 2:2 1
DIMÁVAG	1	0	0	1 3:4 0
Haladás	1	0	0	1 2:3 0
Elektromos	1	0	0	1 1:3 0
Tokod	1	0	0	1 1:4 0
Kispest	1	0	0	1 0:1 0
Törekvés	1	0	0	1 0:2 0

MAJDNEM LEKÉSETT A VOJVODINA A BOROVÓI MERKÖZÉS RÖL

A noviszádi ligacsapat vasárnap reggel 6.50 órakor utazott el Borovóra, ahová a menetrend szerint féltizenegy óra kellett volna megérkeznie. A vonat azonban késett, Odzsacín nem volt csatlakozása s így a Vojvodina Szomboron keresztül folytatta útját. Innen Erdvükre vonaton, majd Erdvükön autón folytatta útját a futballcsapat s féltizenegy helyett délután 4 óra tájban végre megérkezett Borovóra. Ebédre se utközben, se Borovón nem volt már idő, mert megérkezésük után már át is kellett öltözni a mérkőzésre. Ez a kalandos ut bizonyára legfőbb oka annak, hogy a noviszádi pirosfehérek nem tudták győzni a Bata ellen, noha a mezőnyben fölényben voltak. A kapu előtt azonban már nem volt kellő erő a hosszú uttól fáradt csatároknak.

Futball-eredmények

(Tegnapi 2. kiadásunkból.)

Szerb Liga: Beográdban BSK-BASzK 5:2 és Jugoszlávia—Jedinstvo 4:0, Szarajevóban Szlávia — Gragyanszki (Szokolai) 3:0, Pancsevón Jugoszlávia (Jabuka)—ZsAK (Szubotica) 4:0, Borovón Bata SK—Vojvodina 1:0.

Horvát Liga: Szubotican Hajduk (Szpliti)—Bácska 6:2, Zagrebben Gragyanszki—Szlávia (Varazsdin) 2:0 és Konkorda—HASK 4:3, Osziyeken Szlávia—Szarajevói ASK 1:1, Szpliti SK—Zseleznicár 2:1.

Szobotcai alsövetség: SzMTC—Bunjevác 3:0, Bohémia—JAK (Bácstopola) 2:1, Sport—Vrbászi SC 3:1.

Noviszád: NAK—Gragyanszki (Osziyek) 4:2 (2:2), barátságos. — NFK—Dunav 6:2 (3:2) és ZsAK—Zrinyszki 1:0 (1:0), a Lívnicár-serlegért.

Petrovgrad: Radnicski — Cement (Beocsin) 4:3 (4:2), barátságos. Schwabische—Vojvodina 2:0 (1:0), barátságos. Radnicski—Vojvodina 1:0, ifjúsági mérkőzés.

Apatin: Apatini SK—Hajduk (Osziyek) 3:1 (2:0), barátságos.

Odzsaci: OSC—Rapid (Osziyek) 2:0 (1:0), barátságos.

Kikinda: ZsSK (Ingyija)—Koszovó 3:2 (3:0), barátságos.

Sztáriszivác: Sport (Szombor)—Szlávai SK 2:2 (2:1), barátságos. Az eredmény megfelel a mutatott játéknak, szünet előtt a Sport, szünet után a hazai csapat támadott többet. Góllövők: Terzics (Sport) és Pein (Szláv) 2—2.

Magyar NB: Az első őszi forduló nagy érdeklődést keltett, a BEAC-pályán 12.000 nézője volt Gamma—Ferencváros mérkőzésnek, utána Diósgyőr következik 7.000 nézővel. Az eredmények közt több meglepetés akad. Salgótarjáni BTC—Törekvés 2:0 (1:0), Beszkárt—Elektromos 3:1 (1:1), Ferencváros—Gamma 2:2 (2:0), Szolnok—Kispest 1:0 (0:0), Ujpest—Tokod 4:1 (1:1), WMFC—Diógyőri MÁVAG 4:3 (3:1), Szeged—Haladás 3:2 (1:1).

Bécs: Bécs—Berlin 3:2 (1:1), városközi mérkőzés.

Parabuty: Rapid (Noviszád)—Szrpszkimieticsi SK 5:1 (2:1), serlegdöntő. Góllövők: Grieser (3), Blatt és Frank 1—1. Előmérkőzés: Olimpia (Parabuty)—Odzsaci SC vegyes 6:2 (3:2).

«(||||)»

Rövid sport hírek

A noviszádi asztali-tenisz alsövetség ma este félnyolc órakor a Marosvendéglőben ülést tart. Kérem az igazgatótanács és az intézőbizottság tagjainak megjelenését. — Győry titkár.

A Szerb és Horvát Liga vasárnapi mérkőzése: Beográdban BSK—Jugoszlávia (J) és Jugoszlávia (B)—Szlávia (Szarajevó), Szubotican ZsAK—BASzK, Szokolajén Gragyanszki—Bata SK, Noviszádon Vojvodina—Jedinstvo, Zagrebben Zseleznicár—Gragyanszki és HASK—Szlávia (Osziyek), Szubotican Bácska—Konkordia és Varazsdinban Szlávia—Szpliti SK.

Stockholmban szeptember 7 és 8-án svéd—német—finn, Athénben pedig szeptember 28. és 29-én görög—német atlétikai viadal lesz.

A Magyar Uszó Szövetség vasárnap bonyolította le az idei bajnokság elmaradt versenyszámait. Az 1.500 m gyorsuszásban Tatos Nándor győzött 20 perc 00.8 mp alatt s így az FTC kitudó uszó négy bajnokságot nyert az idén.

«(||||)»

TENISZ

A Pálcsi SK versenyén 3 számban már lejátszották a döntőt, a következő eredményekkel: férfi egyesben Branovics—Smerdu 6:4, 6:8, 7:5 és 6:2, ifjúsági egyesben Luckman—Perlesz 4:6, 6:4, 7:5, vegyes párosban Sztanojevic—Branovics—Schreiberné, Bojovics 7:5, 3:6, 6:4. A női egyes és a férfi páros döntője tegnapi maradt.

A magyar teniszbajnokság érdekesebb eredményei: Gábori—Romanoni 6:3, 0:6, 2:6, 6:3, Körmöczy Zsuzsi—Flórián Alice 1:6, 6:4, 6:1, Flórián, Mitics—Romanoni, Tonolli 6:2, 3:6, 6:1, Körmöczy—Somogyi 6:2, 6:2 (női egyes döntő), Asbóth, Gábori—Romanoni, Mitics 6:2, 8:6, 6:1, Katona—Fehér 7:5, 6:1 (ifjúsági döntő). A férfi egyesdöntőjébe Asbóth és Gábori jutott, a vegyes páros döntőjében a jugoszláv Mitics—Flórián pár játszik az Asbóth—Körmöczy pár ellen.

Münchenben a héten német-magyar válogatott mérkőzés lesz. A magyar csapat tagjai (Asbóth, Gábori és Sziget) holnap repülőgépen utaznak Münchenbe.

Az Elcserélt ember Temerinben

A noviszádi Beltéri Katolikus Kör kiváló műkedvelőinek vendégszereplése

A temerini községi magyar katolikus Polgári Kör vezetőségének meghívására a noviszádi Beltéri Katolikus Kör drámai műkedvelői az Amerika-vendéglő nagytermében nagy sikerrel adták elő Bonyi Adorján Elcserélt ember című színdarabját.

Temerinben a Katolikus Kör rendezésében még nem szerepelt vidéki egyesület s a noviszádi belső Katolikus Kör drámai együttesére esett az első választás a vidéki műkedvelők közül, játékok mély nyomott hagyott az egybegyűlt közönség lelkében. Ritkán volt alkalma a temerini közönségnek ily játékokban gyönyörködni, mint amilyenben a noviszádi vendégszereplők részesítettek. A jó és élvezetes művészi játékért

hálás nékik a közönség s máskor is szívesen látja őket.

Eddig Temerinben főleg csak operett előadásokat adtak elő. A mostani színdarab ujszerűen hatott. A darabban nincs zene, ének, tánc, minden a próza és a játék. Tehát annál nehezebb egy ily színdarab előadása, mert a színmű szövegétől és a szereplők kiváló művészi játékától függ az előadás sikere. Az Elcserélt ember színmű tartalma jó, az életből vett komoly téma. A szereplők játéka komoly, megtörtént, valódiasság tökéletes érzését keltette a közönség körében s azt annyira

átéreztek, hogy sokan könnyeztek. Ily előadás játékát könnyen lehet tulozni vagy kevésbé megjátszani, amikor épp az ellenkező hatást, a komikumot éri el, bár vidéki közönség előtt játszottak a szereplők, maguk is tapasztalhatták, hogy az mennyire élvezett játékokban, mert elismerő tapsával nem takarékoskodott a közönség. S a közönség is meggyőződött, hogy az operettelőadásokon kívül is lehet gyönyörködni oly színmű játékokban, amelyben nincs zene, nincs tánc, sem ének, ha jó az előadás.

A darab főszereplője és rendezője Haits István. Anna — Opasits Margitka; özv. Pongráczné — Milla Piroška; özv. Benedekné — Abrámovits Teruska; Zengné — Spirka Ineike; Róza — Jakab Irénke; Béresné — Varga Vereska; Szobalány — Madár Emmike; Tamás — Radoszavlyevits Lajos; Kristóf — Rabinovits Vladimir; Plébános — Jakab János; Janika — ifj. Spiller Lenci. A szereplők játékáról külön-külön nehéz írni. Annál kevésbé, mert játékok annyira jó, hogy sikerült kilenc előadást rendezniök, ez mindennél többet fejez ki. A szereplők maszkirozása természetesen hatott, ugyintén toalettjük gazdag és szép volt. A színpadi rendezés jó volt. A sugó hangját a közönség ritkán hallotta, jóllehet itt fontos szerepe van. (G. O.)

LÖVERSENY SZTÁRIBECSEN

Sztáribecseről jelentik: A sztáribecsei szokolegyesület a szubotikai Lovaregylettel együtt vasárnap délután löversenyt rendezett, amelynek eredményei a következők:

I. Gazdák versenye. 1. Kacér (Zórád Béla, Sztáribecse tulajdona.) 2. Kicos (Sztójanov Milos, Sztáribecse tulajdona.) 3. Polka (Grabsin Jován, Turija).

II. Egyfogatu ügetőverseny. 1. Lola (Vránov Alekszandar, Szombor). 2. Ardita (Vujkovics B. Szubotica). 3. Newyork (Obadics Zsárkó, Szombor).

III. Sztáribecse díjazásos versenye. 1. Náda (Csóvics Adél, Szubotica). 2. Bor (Csóvics Adél). 3. Gracián (Bumásevics Bozsád, Sztáribecse).

IV. Ügetőverseny. 1. Pallos (Bikovi istálló). 2. Lo'a. 3. Newyork.

V. Szokol-díj. 1. Maja. 2. Lola II. 3. Kicos.

VI. Kétfogatu ügetőverseny. 1. Kicos-Kincsem. 2. Newyork. 3. Lola. Gidra (Kékics, Sztáribecse).

Közgazdasági hírek

Adótargya árok Noviszádon. A noviszádi adófelszámolási bizottság szeptember 2-án a vendéglősök, népkonyhák, éjjeli megszállóhelyek és a fűszerkereskedők adókvetését tárgyalja. Szeptember 3-án, 4-én és 5-én a vegyeskereskedők adóját tárgyalják. Az adókvetések megtekinthetők a városháza pénzügyi osztályán.

Kereskedelmi és díszítő iskola Noviszádon. A noviszádi kereskedelmi és iparkamara a minisztérium rendelete alapján kereskedelmi és kereskedelmi-díszítő iskolát létesít. Az iskolai

év két szemeszterből áll. A tanítás október 15-én kezdődik és május 31-ig tart. Az iskolába négy középszkolai képzettségű, vagy pedig egyéves kereskedősegédi gyakorlattal rendelkező tanulókat vesznek fel. Az iskola rendszeres tanulóit legfeljebb 16 évesek lehetnek. Ezenkívül felvesznek rendkívüli tanulókat is. Az iskolai végzettséget az ipartörvény is elismeri és figyelembe veszi. A tanintézet mellett internátust is létesítenek. Jelentkezni az iskolába szeptember 1-től október 10-ig lehet a kereskedelmi és iparkamaránál. A rendszeres tanulóknak a beiratáshoz keresztlevelet, orvosi bizonyítványt, iskolai bizonyítványt és munkakönyvet kell mellékelni. A rendkívüli tanulóknak keresztlevelet és orvosi bizonyítványt kell beszerezniök. Közlebbi felviágosításokat a noviszádi kereskedelmi és iparkamara ad.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk

Kovács Sándorné
szül. Kaiser Amália

temetésén megjelentek, részvénylátogatattak, koszorú- és virágadományokkal mély fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek.

Noviszád, 1940 aug. 26.

A gyászoló család

Emeletes ház Noviszádon

Bővebbet személyesen: Noviszád, Šafarikova ul. 15

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnaplagra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

ALLAST KELES

NAGYOBB TÖKE-GARANCIÁVAL rendelkező 34 esztendőes nős férfi társasviszonyba lépne, vagy alkalmazotti minőségben elhelyezkedést keres, komoly ipari, vagy kereskedelmi vállalatnál. Szíves megkereséseket »Reális« jellegre a lap kiadóhivatalába kér. 4825

TEJGAZDASÁGBAN jártas házaspár, aki fejni tud, állást keres. Cim a kiadóban. 4859

8 ÉVI GYAKORLATTAL rendelkező malomgépész, lakatos, vas-rézöntő és sofőr állást keres. Kirsch György, Noviszád, Petra Kocsicsa 11. 4937

ELADÓ

A KAMENICAI szigeten egy vendéglő eladó. Bővebbet: Noviszád, Dalmatinszka 15. 4829

ELADÓ 500 ccm. »Ariel« motorke-rekár és egy 300 ccm. »Zündap« gép, esetleg kis »Saax«-ért elcserélendő. Boldizsár L. Noviszád, Matijeviceva u. 1, a Kraxnerral szemben. 4923

HASZNÁLT kerékpar eladó. Érdeklődni a Huszkovics-fatelepen, Noviszád, a tengerészek felé vezető uton. 4942

ELSŐRENDEŰEN berendezett komplett fényképezési műterem családi okok miatt sürgősen bérbeadó, esetleg társulásra. Érdeklődéseket: »Biztos egzisztencia« jelleg alatt a kiadóhivatalban. 4936

KIADÓ

KÉT SZOBABÓL, konyhából, előszobából és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Zselezniczka utca 75. Noviszád. 4805

UDVARI SZOBA, parkettázott, előszobával kiadó. Zselezniczka 75. Noviszád. 4806

KERESLET

JÓL FŐZNI tudó szakácsnőt éves bizonyítvánnyal felvesz Reiszné, Noviszád, Zselezniczka 39. 4862

ERŐSEBB FIUT kifutónak felvesz »Novitex« Noviszád, Usztavszka 5. 4936

PERFEKT női-fodrász segédet felvesz Piry Gusztáv női fodrász, Apatin, Trg Oszlobogyenya. 4939

KERESÜNK a beográdi magyar tanítóképzősök internátusának konyhá-jára egy 13—15 éves kiségitő leányt. Jelentkezni lehet: Beograd, Škerlićeva ulica 30 szám alatt. 4948

Elit Kávéház

Noviszádon, a postával szemben Magnagyobbitva, újonnan modernül berendezve szombaton, 24-én nyílt meg. Allandó artista program, elsőrendű zenekar a kávéházban és a bárban

központban, nagy üzlethelyiségekkel és raktárakkal, amelyek kisebb gyárpar-nak is megfelelnek, nagy pinével, ötszobás összkonforos lakással eladó. Részben adókedvezmény husz évre.

HITELES munkakönyvvel rendelkező szobafestő és mázólo segédet felvesz Tobolka, Noviszád, Bratya Ribnikara 26. 4945

KÜLÖNFÉLE

ELVESZETT egy függő óralánc a Kralyica Marija kávéházban, vagy az uton a Szlobodáig vagy a Szlobodában. Miután emlékről van szó, értékén felül díjazom a becsületes megtalálót. Cim a kiadóban. 4943

FELKÉREM azon urat, aki a vasárnap borovói kiránduláson tévedésből elcserélte I. I. monogrammal ellátott barna kalapot, hogy címét a Reggeli Ujság kiadóhivatalánál adja le, hogy a saját kalapját el tudjam juttatni. 4946

PAPI HÁZBAN, közvetlenül a tenger partján, papok, esetleg világi urak is, kaphatnak lakást napi 10 dinárért személyenként. Magyarul is beszélünk. Középen olcsó és jó vendéglők. Cim a kiadóhivatalban. 4698

BULYOVCSICS MARGIT paplanokat készit pehelyből, vattából és gyapjuból, kivánságra házhoz is megy. Noviszád, Lua Bartua 53 (volt Magyar ucca). 3972

DIÁKOT, három alsóosztályosat elvállal katolikus gyermektelen család a város központjában, a gimnázium és a polgári iskolák közvetlen közelében, fürdőszobás egészséges lakásba. Noviszád, Mileticeva u. 35. 4917

FIATAL HÖLGY, diák vagy diáklány teljes ellátással (kittünö kosztal és fürdőszobával) otthont találhat a belvárosban. Cimeket: »Otthon« jellegre a kiadóba kérek. 4504

BORBÉLYOK, szabók figyelmébe! Borotvák, ollók szakszerű élesítését végzi GUBÁNYI műköszörüs műhelye, Szubotica, Krupezeviceva ul. 4. 814

DR. FILIPON CREM a legjobb és legerősebb nappali krém. Kapható: gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertárakban és kereskedéseikben. APOTEKA KÜCHLER, VRSAC. 2474

FIRAT **AUTO UNION**
DKW WANDERER
AUDI-HORCH
PIRELLI - AUTOGUMI
AUTÓ ALKATRÉSZEK ÉS FELSZERELÉSEK
AUGUST KUTALEK-NOVISZÁD
KRALJA, PETRA II. UJ. TELEFON 31-00.
WARTA ACCUMULATOR **WALVOLIN** AUTO-OLAJ
AMANDI RACI DOKIA UJES PASZNAJL AUTOKBAN

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Félőrs kiadó: **Andreo Dezső**
A kiadóhivatal telefonszáma: **Elaszek Ferenc**
Pretpilata — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Izlezi svakodneвно — Megjelenik naponta
Post. čekovni račun — Postacsekkszámia:
Beograd, 59.754, Zagreb, 46.692